

De Landeigenaar

83

IN VLAANDEREN

Driemaandelijks ledenblad van Landelijk Vlaanderen
juni / juli / augustus 2019

Word **NU** lid van
Landelijk Vlaanderen!
WWW.LANDELIJK.VLAANDEREN

- Landschapsubsidies via Erfgoed
- Bos en hout in klimaatwijziging

DOSSIER

- Nieuw decreet gemeentewegen

Landelijk Vlaanderen

Wees niet bang van erfgoed!

Laat een beheersplan opstellen.

Landmax
Part of United Experts

Beschik je over een beschermd landschap? Laat dit jaar een beheersplan opstellen en maak gebruik van de premie.

Ontdek er alles over via:

www.landmax.be/erfgoedpremies

Contacteer ons via info@landmax.be of bel 014 26 25 00

Inhoudstabel

- 04 Woord van de voorzitter
- 06 Uit de Wetstraat
- 08 Nieuw decreet gemeentewegen
- 12 Europees beschermde natuur in Vlaanderen doet het steeds beter
- 16 De betekenis van bos en hout in het kader van de klimaatwijziging
- 19 Vlaamse Vereniging Gelijkberechtiging Natuurbeheer
reactiveert werking
- 22 Algemene Ledenvergadering 2019
- 28 Landschapsubsidies
- 33 Bos en gezondheid
- 36 Soort in de kijker
- 38 Vereenvoudig uw leven tijdens de kubering- en bosinventarisfase!
- 40 De rondhoutveiling
- 43 Onmisbare oren, ogen en helpende hand der wet:
de rol van de bijzondere veldwachter
- 47 "Let's get serious"
- 50 Nieuwsflash

Redactieteam

Ute De Meyer
Projectcoördinator Particulier
Bosbeheer,
Aanspreekpunt Privaat Beheer –
Natuur en Bos

Valérie Vandenabeele
Sr. Project Manager Natura 2000
& Policy Officer, Aanspreekpunt
Privaat Beheer – Natuur en Bos &
Hubertus Vereniging Vlaanderen

Alec van Havre
bestuurder Landelijk Vlaanderen
en Aanspreekpunt Privaat Beheer
– Natuur en Bos

Jurgen Tack
Algemeen directeur, Landelijk
Vlaanderen & Aanspreekpunt
Privaat Beheer – Natuur en Bos

Colofon

Landelijk Vlaanderen vzw en
Particulier Historisch Patrimonium vzw
zijn stichtend lid van Aanspreekpunt
Privaat Beheer – Erfgoed

Landelijk Vlaanderen vzw en
de Koepel der Bosgroepen vzw
zijn stichtend lid van Aanspreekpunt
Privaat Beheer – Natuur en Bos

De Landeigenaar in Vlaanderen is een uitgave van Landelijk Vlaanderen vzw
Trierstraat 67 - 1040 Brussel - Tel. 02 217 27 40

info@landelijk.vlaanderen - www.landelijk.vlaanderen

Hoofdredacteur en verantwoordelijke uitgever:

Jurgen Tack, jurgen.tack@landelijk.vlaanderen

Realisatie en eindredactie: Valérie Vandenabeele redactie@landelijk.vlaanderen

Vormgeving: Gert Bogaerts

Advertenties: redactie@landelijk.vlaanderen

© Landelijk Vlaanderen vzw

www.facebook.com/landelijkvlaanderen

twitter.com/LandelijkVla

Voorwoord

Christophe Lenaerts, voorzitter

Woord van de voorzitter

Beste lezers

Zondag 26 mei 2019, 20u00. Exact 48 uur na onze fantastische Algemene Ledenvergadering op Hoeve Engelendaal bij de familie Govaert waarop u zo talrijk aanwezig was. We hebben een leerrijk politiek debat gehad met alle democratische partijen aan tafel. We hebben de vele standpunten kunnen horen die ons aanbelangen.

Ik zit, net als vele andere mensen, met enige (lees grote) verbazing te kijken naar de verkiezingsuitslagen. Ik word nu verondersteld een voorwoord te schrijven over hoe we de volgende legislatuur aankijken vanuit Landelijk Vlaanderen. Ik weet niet hoe het zal geëvolueerd zijn als u deze regels leest en hoe de regering, als ze er al is, eruitziet. Wat ik wel weet, is dat ik mijn plannen voor deze oefening met 3 maanden opschuif. Ik kan, en zal, met de beste wil van de wereld, geen prognoses of commentaren geven over wat er vandaag gebeurd is.

Wel hebt u van mij een voorwoord tegoe, en dus zal ik mijn slottoespraak van 24 mei hier, aangepast, publiceren.

Geachte genodigden, beste leden van het Vlaamse Parlement, beste leden, dames en heren, geachte sympathisanten van het Vlaamse platteland in al in uw hoedanigheden, vrienden,

Het is voor de 4de maal dat ik de slottoespraak mag houden op onze Algemene Vergadering. Traditioneel is er ook een statutair deel, die aan deze namiddag is voorafgegaan. Tijdens dit deel worden ook traditioneel bestuurders benoemd, herbenoemd of bedankt voor bewezen diensten. Vandaag was dit niet anders, er rest me dan ook al deze mensen die zich met passie inzetten voor onze vereniging hartelijk te danken. Ik dank ook de leden en de Raad van Bestuur om mij hun vertrouwen te verlengen om u als voorzitter te blijven dienen.

Ik vang dan ook met veel enthousiasme en moed mijn volgende mandaat aan. En dit met een fantastische Raad van Bestuur, een dynamische directie en een topteam. Allen samen staan we er om de belangen van alle private eigenaars en beheerders, groot en

klein, dagelijks te behartigen, te verdedigen en te ondersteunen.

Nu we met de bedankingen bezig zijn, wil ik ook Joke Schauvliege danken voor de afgelopen regeerperiode. Alhoewel ze, zoals enkele andere ministers in andere regeringen, vroegtijdig op pensioen is willen gaan, hebben enkele mensen haar er beleefd aan herinnerd dat ze de wettelijke leeftijd nog niet behaald heeft en nog enkele jaren carrière verder moet maken. Ik moet trouwens nog wennen om haar niet meer aan te spreken met "mevrouw de minister".

"Joke, ik wil u danken voor een aantal zaken die u realiseerde tijdens de afgelopen periode, waaronder de zeer belangrijke nieuwe natuurregelgeving die aan private eigenaars net als de natuurverenigingen een ondersteuning geeft voor natuurbehoudswerken en ja, zelfs de mogelijkheid schept om met subsidies gronden aan te kopen wanneer men op deze gronden de realisatie van hoogwaardige natuurstreefbeelden nastreeft. Ik weet niet wat de toekomst ons na zondag gaat brengen, maar ik veronderstel dat we u in de ene of andere hoedanigheid wel terug zullen ontmoeten."

Als organisator van één van de laatste verkiezingsdebatten voordat we met z'n allen onze o zo belangrijke stem gaan brengen, wil ik nog even terugkomen op een aantal punten die voor ons, landeigenaars en -beheerders, van groot belang zijn. Hopelijk kan het jullie helpen de juiste keuze te maken in het stembokje, maar ik hoop vooral dat de verkozenen onze punten meenemen in de beleidsnota van de volgende regering.

Jullie hebben allen ons Politiek Memorandum gekregen, gelezen, en als naslagwerk op jullie bureau EN nachtkastje gelegd. We hebben ook al over een aantal punten gedebatteerd de laatste uren, maar toch ga ik jullie nog verder brainwashen met het goede woord.

Voor diegenen die het nog niet goed begrepen hebben: Landelijk Vlaanderen verdedigt de belangen van private eigenaars die 650.000 ha bezitten in Vlaanderen. Weet iemand eigenlijk hoe groot Vlaanderen is? 1.350.000 ha. Als ik goed reken, staat hier de voorzitter van de vereniging voor u die de helft van Vlaanderen vertegenwoordigt. Dat is alvast een meerderheid waarvoor we niet op de stembusslag van zondag moeten wachten. Als voorzitter van die meerderheid heb ik een aantal zeer concrete vragen:

- *Wij eisen respect voor het eigendomsrecht, dat een grondwettelijk recht is;*
- *Wij vragen correcte toepassing van de privacywetgeving op gegevens van private eigenaars, in het bijzonder op het vlak van ontsluiting van beheerplannen;*
- *We vragen een grotere rechtszekerheid en minder complexiteit voor actoren in het buitengebied;*
- *We wensen de bevordering van zelfrealisatie;*
- *We eisen een duurzame en volwaardige gelijkberechtiging van individuele private eigenaars ten opzichte van andere actoren betrokken in het beheer van het buitengebied, inclusief het georganiseerd zetelen in de relevante adviesraden en bestuursorganen;*
- *Meer aandacht aan het inschakelen van de toekomstige generaties door fiscale maatregelen verder te ontwikkelen en te promoten;*
- *Multifunctioneel beheer van bos, natuur, biodiversiteit en erfgoed binnen een gezond economisch kader met aandacht voor niet-vermarktbaar diensten geleverd inzake leefmilieu (o.a. ecosysteemdiensten), gezondheid en erfgoed;*
- *Actievere samenwerking van landbeheerders met de overheid en tussen de beheerders onderling;*
- *Nauwere betrokkenheid bij het beleid met een directe impact op privaat landgebruik, met name natuur, bosbouw, landbouw, milieu, water, ruimtelijke ordening, erfgoed, fiscaliteit...*

We hebben met Landelijk Vlaanderen sinds onze start in 2003 altijd gekeken naar dialoog met alle stakeholders van het platteland. We zijn altijd met een constructief verhaal aan tafel gaan zitten. We hebben altijd onze engagementen gehonoreerd.

Ik vraag aan alle partijen om de uitgestoken hand van Landelijk Vlaanderen op het vlak van natuurbeleid, bosbeleid, landbouwbeleid,

ruimtelijke ordening, klimaat, erfgoed, enz. te aanvaarden. Want zonder private eigenaars kan men geen succesvol beleid maken binnen deze thema's.

De Europese Commissie heeft dit intussen onder ogen gezien en zet nu specifieke programma's op om private eigenaars te betrekken bij het natuur-, milieu-, bos- en landbouwbeleid. Hoog tijd dat Vlaanderen ook deze kaart trekt.

Samen met de Koepel van Vlaamse Bosgroepen ijveren we dagelijks voor het behoud en de uitbreiding van bos in Vlaanderen. De politieke wereld steekt wel de hand uit naar de vele duizenden die naar Brussel afzakken om voor een beter klimaatbeleid te ijveren. Maar in Brussel worden geen bomen geplant. Dat gebeurt op private gronden van kleine en grote eigenaars. En mits de passende ondersteuning willen wij daar graag aan bijdragen. Wij zijn bereid om een relatief groot deel van de CO₂-captatie op ons te nemen. Het is dan wel aan de politieke wereld om het gesprek met ons aan te gaan. Wij vragen niet alleen aandacht voor de klimaatproblemen maar ook voor de oplossingen. En die kunnen wij, ten dele, aanbieden.

Ja, wij, de private eigenaars hebben de sleutel in handen en niet de mensen die hard roepen maar niet weten hoe een boom in de grond te steken.

Wij eisen dan ook het nodige respect en verwachten dat de volgende Vlaamse regering ons als volwaardige partner zal uitnodigen om deze punten mee in het beleid op te nemen en op te volgen. Ik verwacht dan ook een uitnodiging om deze problematiek te bespreken vooraleer de doelstellingen van de volgende Vlaamse Regering op papier staan. "Dames en heren politici, ik geef u straks mijn nummer. Ik zal u persoonlijk verantwoordelijk houden voor het niet halen van de klimaatdoelstellingen wanneer ik u niet aan de lijn heb gekregen."

Ik was uitgenodigd op het debat georganiseerd door Hubertus Vereniging Vlaanderen (HVV) op Hunting in Gent. Telkenmale hoorde ik van zowel Boerenbond, Natuurpunt als HVV dat ze samen een aantal problemen gingen aanpakken, zoals de everzwijnen. Over de eigenaars geen woord. Men vergeet in véél te véél dossiers de belangrijkste partner uit te nodigen en dat zijn wij, de mensen die het beschikkingsrecht aanhouden. Vergeet dit AUB niet meer in de volgende legislatuur.

Ik wil ook onze sponsors en adverteerders danken die ons financieel en structureel helpen. Onze 3 sponsors van vandaag: Landmax, Agriland, en Telemak die het mogelijk hebben gemaakt het debat live te volgen in de vele huiskamers en kantoren. Maar ook de vele adverteerders in ons magazine wil ik graag danken voor hun ondersteuning.

Tenslotte wil ik jullie, onze leden, danken voor het vertrouwen en de steun die jullie ons betuigen. Zonder leden, geen vereniging.

Nogmaals dank voor jullie talrijke aanwezigheid in dit prachtige landgoed Engelendaal en nogmaals dank aan de familie Govaert-van de Bilt voor de prachtige locatie en uitstekende ontvangst die we hebben gekregen.

Ik wens jullie allen een deugddoende, warme, niet te droge, aangename zomer. Ga wandelen, fietsen, paardrijden, jagen, vissen in onze prachtige Vlaamse natuur en denk er dan even aan dat minstens de helft van Vlaanderen in privéhanden is, en dat meer dan 60% van de Vlaamse natuur privé beheerd wordt. Deze mensen verdienen alvast mijn respect en engagement dat ik ze zal blijven helpen en verdedigen voor de volgende 4 jaren.

*Christophe Lenaerts
Voorzitter Landelijk Vlaanderen*

Uit de Wetstraat

Uit de Wetstraat

Auteur: Jurgen Tack

Wanneer Koen Van den Heuvel Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw werd ter vervanging van Joke Schauvliege, hadden we bijna onze voeten op het bureaublad gelegd om het wat rustiger aan te doen. Wat kan een kersvers minister immers nog betekenen voor onze organisatie enkele maanden voor de verkiezingen? Het antwoord luidde, tegen de verwachtingen in: veel!

Tegemoetkoming van grondwaardeverlies bij bebossing

“Wie een stuk grond in eigendom heeft en dit wil bebossen kan vanaf nu rekenen op een extra vergoeding. Er was al een subsidie voor aankoop en bebossing, nu voorzien we ook een tegemoetkoming voor het verlies van de grondwaarde. Zo maken we van het boscompensatiefonds een slagvaardig en efficiënt instrument dat snel tot compensatie leidt”, (Koen Van den Heuvel, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw)

Om ervoor te zorgen dat het bosoppervlak in ons land niet achteruitgaat, richtte de Vlaamse regering in 2001 het boscompensatiefonds op. Wie ontbost, moet compenseren. Hetzij door zelf een nieuw bos aan te planten, hetzij door een wettelijk vastgelegd bedrag te storten in dat boscompensatiefonds.

Oorspronkelijk gebruikte de overheid de middelen van het fonds zelf om gronden aan te kopen en te bebossen. In 2011 werd het fonds ook opengesteld voor subsidies voor aankoop van grond door gemeenten en provincies. Sinds 2015 kunnen ook verenigingen en particulieren er beroep op doen.

Wie grond aankoopt om te bebossen verkrijgt een tegemoetkoming van 60 % van de aankoopsom (met een maximum van 3,5 €/m²). In 2017 werd die subsidie opgetrokken tot 80 % voor aankoop van gronden in

groene bestemmingen.

Landelijk Vlaanderen heeft in de afgelopen legislatuur systematisch aangedrongen om bovenop deze maatregelen private eigenaars van bebosbare gronden ook te vergoeden voor het grondwaardeverlies van de gronden die zij ter beschikking stellen om te bebossen. Dit wordt nu mogelijk. Door het nieuwe besluit zullen eigenaars van gronden die deze willen bebossen een forfaitaire tegemoetkoming bekomen voor het grondwaardeverlies. Deze eenmalige tegemoetkoming is vastgesteld op 11.150 €/ha. Voor het effectief bebossen van het perceel kan men nog steeds beroep doen op de reeds bestaande bebossingsubsidie. Die bedraagt tussen de 3.500 en de 5.000 €/ha afhankelijk van o.a. de boomsoortkeuze. Vanuit Landelijk Vlaanderen zullen we er in de volgende legislatuur op aandringen om de vergoeding voor het grondwaardeverlies verder op te trekken zodat het zo nauw mogelijk kan aansluiten bij de realiteit.

1 wolf, 2 wolven, veel wolven

In Limburg jagen de wolven Naya en August samen en zijn ze wellicht verantwoorde-lijk voor talrijke doodgebeten schapen dit jaar. Dat blijkt uit DNA-onderzoek van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO). In totaal werden de voorbije maanden een 25-tal schapen doodgebeten. Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, Koen Van den Heuvel, heeft voor schapeneigenaars extra middelen voorzien om preventieve maatregelen te nemen. De minister komt daarmee tegemoet aan de oproep van Vlaams parlements-lid Lode Ceysens om de schapen beter te beschermen.

De schade die de wolf veroorzaakt wordt voor een groot deel vergoed door de Vlaamse Overheid. Preventieve maatregelen dringen zich evenwel op. Zeker nu Naya zwager blijkt te zijn en Vlaanderen op korte termijn zijn eerste wolvenroedel krijgt. Schapenhouders die elektrische omheiningen plaatsen kunnen 80 % van de door hun gemaakte kosten recupereren. Een stap voorwaarts, maar onvoldoende voor Landelijk Vlaanderen. Het is niet aan de landbouw of aan de private eigenaar om een deel van de kosten op zich te nemen voor maatregelen die de wolf ten goede komen. Landbouwers en private eigenaars moeten overigens niet enkel investeren in materialen, ook het onderhoud van elektronische netten is tijdsintensief. Vanuit Landelijk Vlaanderen ijveren we ervoor dat ook deze kosten vergoed worden. Pas dan kan aan een maatschappelijk draagvlak voor de wolf in Vlaanderen gebouwd worden.

GRUP-omgeving Vliegveld Malle

Dit GRUP waar verschillende private eigenaars bij betrokken zijn, is reeds langer een dossier dat door Landelijk Vlaanderen wordt behartigd namens de private eigenaars. Op voorstel van minister Koen Van den Heuvel stelde de Vlaamse Regering op 15 maart 2019 het ontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Omgeving Vliegveld Malle' in de gemeente Malle, Zoersel, Zandhoven, Lille, Vorselaar en Beerse voorlopig vast. Van 30 april tot 28 juni organiseert het Departement Omgeving nu een openbaar onderzoek over het plan.

Het plan moet het militair domein met het voormalige militaire vliegveld van Malle herbesteden naar natuurgebied. In overleg met de lokale besturen en midden-

veldorganisaties werd onderzocht in welke mate recreatief medegebruik in het nieuwe natuurgebied mogelijk is. Een deel van het vliegveld zal ook na de herbestemming gebruikt kunnen blijven voor recreatievliegen en er is ook een zone aangeduid waar binnen bepaalde voorwaarden ruitertornooien georganiseerd zullen kunnen worden. Onder begeleiding van gouverneur Berx werd een aankoopconsortium gevormd tussen Natuurpunt, PIDPA en een aantal aangrenzende landeigenaars die bereid zijn het gebied samen aan te kopen en in de toekomst als één samenhangend geheel te gaan beheren en zo de Europese natuurdoelen voor het gebied zullen realiseren.

Ruim 200 ha militair domein wordt omgezet naar natuurgebied en maakt deel uit van het Europese Natura 2000-netwerk. Er zal werk gemaakt worden van het behoud en het versterken van waardevolle bossen, heidekernen en landduinen. Het plan omvat naast het militair domein ook de landbouw-, natuur- en bosgebieden in de ruime omgeving van het vliegveld tussen Zoersel, Oostmalle en Wechelderzande. Het duidt deze grote aaneengesloten open ruimte aan als 'erfgoedlandschap' en zet in op het behoud van de aanwezige landschaps- en erfgoedwaarden.

Verzameldecreet

Ook het verzameldecreet werd nog goedgekeurd. Hierin ondermeer aandacht voor de verpachting van gronden en de mogelijkheid voor de eigenaar om te vragen wie zijn percelen aangeeft in het kader van landbouwsubsidies. Dit was voor Landelijk Vlaanderen een belangrijk te realiseren standpunt in het kader van de pachtwetgeving. We stellen dan ook met veel plezier vast dat hier ten volle rekening

mee werd gehouden. Hoe dit in de praktijk georganiseerd zal worden, moet nog worden uitgewerkt.

Trage wegen

Ook het Vlaams Parlement zette nog een eindsprint in met onder meer nog een voorstel van decreet houdende de trage wegen. Vanuit Landelijk Vlaanderen moeten we vaststellen dat de private eigenaars wel direct betrokken zijn bij de gevolgen van dit decreet, maar dat ze nooit werden geraadpleegd over het voorstel. Dat gebeurde ook niet via de strategische adviesraden waarin Landelijk Vlaanderen zetelt. Dit is op zijn minst toch wel verwonderlijk te noemen.

Op deze wijze, zonder draagvlak, op korte termijn een decreet goedkeuren dat grondig het jarenlang bestaand wettelijk kader en een uitgebreide rechtspraak in een slag wijzigt en de rechten van eigenaars ernstig in het gedrang brengt, is volgens ons niet gepast.

Landelijk Vlaanderen ziet ernstige juridische knelpunten en onduidelijkheden. We wachten evenwel het advies van de Raad van State af. In functie daarvan zullen we bekijken in hoeverre de rechten van onze leden geschonden zijn/worden. Als dat het geval is, zullen we vanuit Landelijk Vlaanderen verdere actie ondernemen.

Wij bereiden ons inmiddels voor op een nieuwe legislatuur. Ook in de volgende legislatuur zullen we immers de rechten van de private eigenaars in Vlaanderen blijven verdedigen.

Ruimtelijke Ordening

Nieuw decreet gemeentewegen

Auteur: Valérie Vandenabeele

April, de regering zou weldra in verkiezingsmodus overgaan, dus werden allerlei “kleine” dossiers er nog gauw doorgedrukt. Zo werd het wat slapende dossier van de meerderheidspartijen voor het nieuwe decreet op de gemeentewegen plots ook op de agenda van de Commissie Mobiliteit van het Vlaams Parlement geplaatst. Dit decreet vervangt onder meer de oude Wet op de Buurtwegen. Een materie die gevoelig ligt bij vele terreineigenaars in deze tijden van “common gevoel” bij gebruikers. Tot onze ontsteltenis moesten we vaststellen dat de initiatiefnemers wel de gebruikerszijde hadden bevraagd, maar niet de eigenaars die de erfdienstbaarheid tenslotte moeten dragen. Daarenboven werd het decreet behandeld in de Vlaamse Regering, noch in de adviesraden, noch werd advies gevraagd aan de Raad van State.

Doel van het decreet

De knelpunten die aanleiding gaven tot een volledig nieuw decreet waren te vinden in juridische onduidelijkheden of wegen nu wel of niet nog bestaan, de verschillende wetgevingen die in mekaar vervloeden, de inspraak- en beroepsmogelijkheden voor derden, alsook de handhavingsmogelijkheden. Daarenboven ging men spreken van trage wegen, die nergens een wettelijke definitie hadden.

Met het nieuwe decreet moet er rechtszekerheid komen, een betere bescherming van de trage wegen en een betere afstemming tussen de wetgeving rond buurtwegen, nu gemeentewegen, en de wetgeving inzake ruimtelijke ordening. Daarbij worden de gemeentes bevoegd voor de beslissingen, maar ook voor alle onderhoud van deze wegen.

Definitie

Een gemeenteweg die hoofdzakelijk bestemd is voor niet gemotoriseerd verkeer.

Een trage weg wordt gedefinieerd als “een gemeenteweg die hoofdzakelijk bestemd is voor niet gemotoriseerd verkeer”. De gemeente staat in voor “het onderhoud, de vrijwaring van de toegankelijkheid en de verbetering van een gemeenteweg, alsook de nodige maatregelen tot herwaardering van in onbruik geraakte gemeentewegen”.

Criteria

Art. 4 zegt het volgende over de criteria waarbinnen elke afweging betreffende aanleg, verlegging, wijziging of afschaffing van een weg genomen dient te worden. Bij de beslissing over wijzigingen van het gemeentelijke wegennet wordt minimaal rekening gehouden met de volgende principes:

1. wijzigingen van het gemeentelijke wegennet staan steeds ten dienste van het algemeen belang;
2. een wijziging, verplaatsing of afschaffing van een gemeenteweg is een uitzonderingsmaatregel die afdoende wordt gemotiveerd;
3. de verkeersveiligheid en de ontsluiting van aangrenzende percelen worden steeds in acht genomen;
4. wijzigingen aan het wegennet worden zo nodig beoordeeld in een gemeentelijk grensoverschrijdend perspectief;

5. bij de afweging voor wijzigingen aan het wegennet wordt rekening gehouden met de actuele functie van de gemeenteweg, zonder daarbij de behoeften van de toekomstige generaties in het gedrang te brengen. Daarbij worden de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten gelijktijdig tegen elkaar afgewogen.

Een gemeentelijk beleidskader met actieplannen

Gemeentes kunnen een gemeentelijk beleidskader voor hun gemeentelijke wegennet opstellen.

Gemeentes kunnen (het is geen verplichting) een gemeentelijk beleidskader voor hun gemeentelijke wegennet opstellen, dat een visie en operationele beleidskeuzes omvat voor de ruimtelijke structuur die gewenst is. Indien ze een beleidskader opstellen, dient dit een afwegingskader te omvatten voor alle wijzigingen en kunnen verschillende categorieën van gemeentewegen onderscheiden worden. Het is het schepencollege dat het voorstel opmaakt voor beslissing door de gemeenteraad, maar ze dient daartoe te voorzien in een participatietraject met minstens één participatiemoment en een openbaar onderzoek. Het departement en de deputatie van de provincie geven advies. Het beleidskader kan vervolgens geïntegreerd worden in het gemeentelijke

mobiteitsplan, ruimtelijke structuurplan of beleidsplan en volgt daarbij dan ook de betreffende procedureregels.

Voor de uitvoering van dit gemeentelijk wegennetkader kunnen vervolgens actieplannen opgemaakt worden en dienen de nodige beheersmaatregelen genomen te worden. De opgenomen acties kunnen generiek of specifiek zijn en worden ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening.

Daarnaast worden gemeentes ook verplicht om een gemeentelijk wegenregister op te maken en te actualiseren. Het register bevat alle administratieve en gerechtelijke beslissingen over de huidige en toekomstige wegen. Die registers hebben geen eigen juridisch statuut maar zijn een inventaris van

alle beschikbare informatie over de wegen, waaronder de Atlas der Buurtwegen en vroegere beslissingen. Alle wegen behouden dus hun bestaand statuut tot wanneer de gemeenteraad een beslissing neemt over het behoud als gemeenteweg, verplaatsing of opheffing ervan.

Beslissingen over aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing

Niemand kan een gemeenteweg aanleggen, wijzigen, verplaatsen of opheffen zonder voorafgaande goedkeuring van de gemeenteraad (Art. 8). De ligging en breedte dienen te worden opgenomen in gemeentelijke rooilijnplannen. De rooilijnplannen zijn bijgevolg ook rechtstreeks gebonden aan de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van de weg en dienen steeds opgenomen te zijn voor geldige beslissingen!

De opmaak, wijziging (incl. verplaatsing) of opheffing van zo'n gemeentelijk rooilijnplan kan ook tot stand komen via enerzijds de procedure van een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) of een vergelijkbaar (met RUP) projectbesluit (cfr. Art. 2.2.1 van de Codex Ruimtelijke Ordening). Anderzijds kan deze ook tot stand komen via een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de realisatie van de bestemming van de gronden.

30-jaren-regel

Wanneer een grondstrook gedurende de voorbije 30 jaar in publiek gebruik was, kan deze in aanmerking komen als gemeente-

weg. Dit publiek gebruik wordt echter niet nader gedefinieerd. Wel belangrijk om te vermelden is dat de toegankelijke wegen in het kader van het natuurdecreet hier niet onder vallen! Het gebruik onder deze minimale toegankelijkheid of binnen een toegankelijkheidsregeling van een natuurbeheerplan kunnen dus nooit als bewijs gelden voor dergelijk 30-jarig gebruik.

Toegankelijke wegen in het kader van het natuurdecreet vallen niet onder de 30-jaren-regel.

De gemeenteraad kan in een eerste geval hiertoe zelf het initiatief nemen. In een tweede geval kan zij dit doen op grond van een verzoekschrift. Dit verzoekschrift dient de nodige bewijsmiddelen voor een 30-jarig gebruik door publiek te bevatten. Het 30-jarig gebruik kan ten derde ook worden vastgesteld door een uitvoerbare rechterlijke uitspraak. En tot slot kan ze ook voortvloeien uit het 30 jaar stellen van bezitsdaden door de gemeente, waaruit de wil om eigenaar te worden duidelijk tot uiting komt. Het gaat bij bezitshandelingen bv. om verharding of plaatsen van verlichting; dus niet het loutere voorziene onderhoud. In dit laatste geval wordt de weg ook daadwerkelijk eigendom van de gemeente.

Omgekeerd kunnen gemeentewegen niet meer zomaar opgeheven worden door een 30-jarig niet gebruik. Wanneer zulks wordt vastgesteld, kan eenieder een verzoekschrift tot opheffing indienen. Het bewijs kan geleverd worden met een rechterlijke uitspraak

of met alle middelen van recht. Het blijft wel de gemeenteraad die vervolgens oordeelt over de wenselijkheid van de opheffing.

N.v.d.r. Het is juridisch zeer bedenkelijk dat de gemeente hier een rechterlijke beslissing kan overrulen.

Tijdelijke erfdienstbaarheid tot publiek gebruik

Overeenkomst om grondstroken permanent of tijdelijk als gemeenteweg te bestemmen voor maximum 29 jaar.

Een interessant instrument dat dit decreet invoert is een overeenkomst tussen de gemeente en de eigenaars en gebruikers van percelen, om grondstroken permanent of tijdelijk als gemeenteweg te bestemmen. Deze overeenkomsten worden voor maximum 29 jaar gesloten en eindigen dan van rechtswege. Ze kunnen alleen met een nieuwe overeenkomst worden hernieuwd.

N.v.d.r. Het grote voordeel is dat dergelijke overeenkomsten administratief eenvoudiger zijn en daarenboven rechtszekerheid geven aan de eigenaars en gebruikers. Bovendien kunnen ze flexibel inspelen op nieuwe noden en zou een weggennet zo flexibel uitgebouwd kunnen worden binnen een veranderend landgebruik.

Beroep

Tegen de aanleg (= vaststelling rooilijnplan) of opheffing van een gemeenteweg kan een georganiseerd administratief beroep worden ingesteld bij de Vlaamse Regering, binnen 30 dagen na de beslissing (Art. 24). Gelijktijdig dient ook een afschrift overgemaakt te worden aan de gemeente. De Vlaamse Regering neemt een beslissing over het beroep binnen 90 dagen.

Een beroep kan worden aangetekend:

- door elke natuurlijke of rechtspersoon die (waarschijnlijk) gevolgen ondervindt of belanghebbende is (deze laatste voor zover zij bezwaar hebben ingediend tijdens het openbaar onderzoek of kunnen aantoon-

nen dat zij hiertoe in de onmogelijkheid waren). Opgelet, deze personen dienen tevens een dossiervergoeding van € 100 te betalen en dit bewijs toe te voegen aan het beroepschrift;

- door de aanpalende gemeenten, voor zover het een grensoverschrijdende verbinding betreft en
- door de deputatie en leidende ambtenaar van het departement van de provincie (voor zover zij advies hebben verstrekt of daar niet om zouden verzocht geweest zijn).

Er kan enkel op een beroep ingegaan worden als:

- er strijdigheden zijn met het decreet, in het bijzonder de criteria uit de artikelen 3 en 4;
- er strijdigheden zijn met het eventuele gemeentelijke beleids- en afwegingskader;
- de vormvereisten niet zijn nageleefd.

N.v.d.r. Merk op dat geen beroep kan worden aangetekend in geval van strijdigheid met het juridisch statuut van de weg, wat zoals hiervoor vermeldt bedenkelijk is.

Waarde en realisatie van de publiekrechtelijke erfdienstbaarheid van doorgang

Eens een nieuwe weg is vastgesteld of een bestaande weg is afgeschaft, heeft dit een effect op de waarde van de grond. Deze waardevermeerdering of -vermindering wordt vastgesteld door een landmeter-expert aangesteld door de gemeente en in

geval van betwisting door twee landmeters waarbij de eigenaar ook een aanduidt. Let op, gemeenten kunnen eigen regels opmaken, waarbij het decreet echter recht op tegenspraak waarborgt. Indien een weg in de feiten reeds verdwenen is door infrastructuur die bv. aangelegd zijn na leveren van stedenbouwkundige vergunningen, wordt de waardevermindering als nihil beschouwd.

Waar er wel een verschil is, wordt de vermeerdering of vermindering uitbetaald van de eigenaar aan de gemeente en visa versa. In het geval een nieuwe weg wordt aangelegd, kan de gemeente er ook voor opteren de grondstroken te verwerven volgens het Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017. Daarbij geldt ook het recht van wederoverdracht wanneer (een deel van) de weg terug in onbruik raakt, voor zover zij dit verzoek binnen de wettelijke termijn indienen.

Omgekeerd, wanneer een wijziging, verplaatsing of opheffing plaatsvindt, kan de eigendom (terug)gekocht worden door de aangelanden, die hiervan door de gemeente worden op de hoogte gesteld.

Afpaling en beheer

De gemeente moet de onderhouds- en herstelwerkzaamheden uitvoeren.

De gemeente kan op eigen initiatief of op verzoek van derden overgaan tot de afpaling van een gemeenteweg.

De gemeente moet ook de onderhouds- en herstelwerkzaamheden uitvoeren. Ze kan daarbij ook versperringen (laten) verwijderen, waarbij ze de verantwoordelijke aansprakelijk kan stellen voor de daartoe gemaakte kosten. Zij kan ook het beheer aan een derde partij toevertrouwen.

De gemeenten kunnen een reglement opmaken die de toegang, het gebruik en beheer regelt, alsook de waterhuishouding of de hoogte en aard van de afpalingen en afscheidingen tussen de gemeentewegen en de erven van de aangelanden.

Natuur

Europees beschermde natuur in Vlaanderen doet het steeds beter

Auteur: Jurgen Tack

Zesjaarlijks (2013, 2019, 2025...) moet elke Europese lidstaat aan de Europese Commissie (EC) een rapport overmaken over de staat van instandhouding van zijn beschermde habitats (leefgebieden) en soorten (planten en dieren). Lidstaten dienen een dergelijk rapport over te maken voor elke biogeografische regio op hun grondgebied. Vlaanderen ligt grotendeels in de Belgisch-Atlantische regio, die zich zuidwaarts uitstrekt tot de lijn Samber-Maas. Enkel de gemeente Voeren ligt in de Belgisch-Continental regio.

Kerkuil

De staat van instandhouding van de soorten wordt bepaald volgens een de toestand en de trend van vier à priori vastgelegde criteria: de actuele toestand en trend van het verspreidingsareaal (range), de populatie, het leefgebied van de soort en de toekomstperspectieven. Het verspreidingsareaal en de populatie worden ook afgetoetst aan de referentiewaarden die werden opgenomen in de Gewestelijke Instandhoudingsdoelen. Deze waarden moeten ook aantoonbaar beter zijn dan de toestand in 1994, het jaar waarin de Habitatrichtlijn in werking is getreden. De staat van instandhouding van de soorten, en van de vier afzonderlijke criteria, kan vier waarden aannemen: gunstig, matig ongunstig, zeer ongunstig, of onbekend. Voor de omschrijving van de globale trend maakt men het onderscheid tussen toename, stabiel, afname of onbekend. Soms is men niet in staat om op basis van de gekende gegevens een duidelijke trend te bepalen. In dit geval worden de criteria omschreven als onzeker. De wijze waarop de globale staat van instandhouding

IJsvogel

wordt beoordeeld is gebaseerd op strikte richtlijnen van de EC (DG Environment). Eind april werd de verplichte zesjaarlijkse rapportering voor Vlaanderen voorgesteld. Daaruit blijkt dat zeker voor een aantal soorten, en in mindere mate voor enkele habitats, de situatie stilaan verbetert. De toestand blijft nog vaak ongunstig, maar op heel wat plaatsen lijkt de neerwaartse trend gekeerd. Het rapport is een aanmoediging om de inspanningen die geleverd worden verder te zetten, maar een tandje bijsteken is aangewezen.

“Sinds 2007 is de toestand van 20 van de 44 onderzochte habitattypes verbeterd” (Marleen Evenepoel, ANB)

“Sinds 2007 is de toestand van 20 van de 44 onderzochte habitattypes verbeterd”, aldus Marleen Evenepoel, administrateur-generaal van Natuur en Bos van de Vlaamse Overheid. “De vooruitgang situeert

Van de 69 soorten scoren er globaal 18 gunstig, waarvan 4 amfibieën (bastaardkikker, Europese meerkikker, poelkikker, bruine kikker), 3 insecten (rivierrombout, Spaanse vlag en Teunisbloempijlstaart), 1 reptiel (muurhagedis), 3 mollusken (wijngaardslak, nauwe korfslak en zeggekorfslak), 1 vis (bittervoorn) en 6 vleermuizen (laatvlieger, watervleermuis, rosse vleermuis, gewone grootovleermuis, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis). Verder scoren er 14 matig ongunstig, 5 onbekend en de overige 29 soorten zeer ongunstig. Van drie soorten (wolf, lynx en tweekleurige vleermuis) werd geen beoordeling gegeven omdat ze pas recent werden waargenomen in Vlaanderen en er nog niet voldoende kennis over is om een beoordeling te maken voor elke van deze criteria, dit volledig conform de Europese richtlijnen. Als we enkel de globale trend beschouwen, zijn er behalve de 18 soorten die nu een gunstige staat van instandhouding hebben (= FV), 13 soorten stabiel gebleven, 15 soorten vooruitgegaan, 4 soorten achteruit en van 16 soorten is de trend onbekend. De achteruitgang van deze vier soorten (knoflookpad, vliegend hert, juchtleerkever en barbeel) is te wijten aan een blijvende effectieve achteruitgang op het terrein. Deze trend is gebaseerd op de huidige criteria voor het bepalen van de trend over de periode 2007-2018.

Habitatgroep	Habitattype	Trend
zilt en estuarium	estuaria	=
zilt en estuarium	bij eb droogvallend zand en slik	=
zilt en estuarium	zilte pionierbegroeiingen	=
zilt en estuarium	schorren met slijkgras	=
zilt en estuarium	Atlantische schorren	=
kustduin	embryonale duinen	=
kustduin	wandelende duinen	=
kustduin	vastgelegde duinen	=
kustduin	vastgelegde ontkalkte duinen	=
kustduin	duindoornstruwelen	=
kustduin	kruipwilgstruwelen	=
kustduin	duinbossen	=
kustduin	vochtige duinvalleien	+
wateren	zeer zwakgebufferde vennen	+
wateren	zwakgebufferde vennen	=
wateren	kranswierwateren	=
wateren	van nature eutrofe wateren	=
wateren	dystrofe vennen	=
wateren	beken en rivieren met bepaalde waterplanten	=
wateren	voedselrijke slikoevers met bepaalde eenjarige planten	=
heiden	droge heide op landduinen	=
heiden	open grasland op landduinen	+
heiden	vochtige heide	=
heiden	droge heide	=
heiden	jeneverbesstruwelen	=
grasland	stroomdalgraslanden	+
grasland	droge kalkgraslanden en struweel op kalkbodem	+
grasland	heischrale graslanden	=
grasland	blauwgraslanden	=
grasland	voedselrijke zoomvormende ruigten	=
grasland	soortenrijke glanshavergraslanden	=
veen	actief hoogveen	=
veen	overgangs- en trilveen	=
veen	pioniervegetaties met snavelbiezen	=
veen	galigaanmoerassen	=
veen	kalktufbronnen	=
veen	alkalisch laagveen	=
grot	niet voor publiek opengestelde grotten	=
bos	eiken-beukenbossen op zure bodem	+
bos	eiken-beukenbossen met wilde hyacint en parelgras-beukenbossen	=
bos	eiken-haagbeukenbossen	=
bos	oude eiken-berkenbossen	=
bos	vochtige alluviale bossen	+
bos	hardhoutoibossen	=

Grote zilverreiger

Bosuil

zich precies daar waar we grote inspanningen leveren, namelijk in de beschermde natuurgebieden en bij de habitatgroepen kustduinen, heiden, vennen, waters en bossen. Denk maar aan natuurinrichtingsprojecten zoals het Zwin en het geactualiseerd Sigmaphan.” Omdat de eindbeoordeling van een habitat de som is van vier strenge deelbeoordelingen die elk gunstig moeten scoren, wordt een positieve eindbeoordeling maar moeilijk gehaald. Gelukkig is er op het terrein vaak wel al zichtbare vooruitgang. Veel habitats hebben ook een lange ontwikkeltijd nodig, en planten en dieren vaak lange tijd om ‘ter bestemming’ te geraken. Het kan dan ook jaren duren voor de resultaten van de ingrepen zichtbaar zijn. Habitats staan ook nog altijd onder zware milieudruk, onder meer van stikstofdepositie, grondwaterverontreiniging, versnippering en ook van de klimaatwijziging. De impact van die laatste zal zich in de toekomst steeds meer laten voelen.

“De trends tonen een optimistisch beeld.” (Maurice Hoffmann, INBO)

Vlaanderen rapporteert ook over 69 soorten. Over recent teruggekomen soorten, zoals de lynx of de wolf, doet het rapport nog geen uitspraken. Administrateur-generaal Maurice Hoffmann van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek: “Van de 69 geëvalueerde soorten scoren er globaal 18 gunstig, 5 onbekend en de overige 43 nog altijd matig tot zeer ongunstig. De trends tonen een optimistisch beeld: 15 soorten gaan erop vooruit, 13 blijven in een ongunstige en 18 in een gunstige staat. Anderzijds gaan er toch ook nog 4 soorten achteruit en van 16 kunnen we de trend om technische redenen (bv. wegens gebrek aan gegevens) niet bepalen.” Naast zorgenkindjes zoals het vliegend hert, de knoflookpad en de barbeel zijn er ook succesverhalen zoals de boomkikker.

Otter

20 jaar geleden waren er nog maar rond de 100 à 150 exemplaren in Vlaanderen, maar door gerichte herstelmaatregelen zijn de bestaande populaties groter geworden en zijn er ook nog elders exemplaren opgedoken. Nu zitten we rond de 15.000 dieren in Vlaanderen.

De resultaten wijzen ons erop dat het nog steeds niet goed gaat met de beschermde natuur in Vlaanderen, maar we zien nu toch duidelijk dat de al geleverde inspanningen wel lonen. Het is dus absoluut nodig om ze vol te houden en verder te versterken.

Opmerkelijk aan de huidige rapportering is de onmogelijkheid om het cijfermateriaal te vergelijken met de resultaten van de vorige rapportageperiode (2013). De Europese Commissie heeft immers gekozen voor een volledig andere methodologie voor het bepalen van de populatie en het leefgebied.

Tabel 2: Overzicht van de staat van instandhouding van de soorten in Vlaanderen in 2019. met vermelding van de globale trend op basis van de trends van de verschillende onderdelen (+ = toenemend; = = stabiel; - = afnemend; x = onbekend). Tabel gemaakt op basis van De Knijf G. et al. (2019).

amfibieën	vroedmeesterpad	<i>Alytes obstetricans</i>	=
amfibieën	rugstreepad	<i>Epidalea calamita</i>	=
amfibieën	boomkikker	<i>Hyla arborea</i>	+
amfibieën	knoflookpad	<i>Pelobates fuscus</i>	-
amfibieën	bastaardkikker	<i>Pelophylax esculentus</i>	=
amfibieën	poelkikker	<i>Pelophylax lessonae</i>	=
amfibieën	Europese meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i>	+
amfibieën	heikikker	<i>Rana arvalis</i>	=
amfibieën	bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	=
amfibieën	kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>	=
insecten libellen	sierlijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia caudalis</i>	=
insecten libellen	gevekte witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	+
insecten libellen	gaffellibel	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	x
insecten libellen	rivierrombout	<i>Stylurus flavipes</i>	+
insecten kevers	vermiljoenkever	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	+
insecten kevers	vliegend hert	<i>Lucanus cervus</i>	-
insecten kevers	juchtleerkever	<i>Osmoderma eremita complex</i>	-
insecten vlinders	Spaanse vlag	<i>Euplagia quadripunctaria</i>	+
insecten vlinders	Teunisbloempijlstaart	<i>Proserpinus proserpina</i>	+
planten	kruipend moerasscherm	<i>Apium repens</i>	+
planten	groenknolorchis	<i>Liparis loeselii</i>	=
planten	drijvende waterweegbree	<i>Luronium natans</i>	x
planten	wolfsklauwen	<i>Lycopodium spp.</i>	+
lichenen	rendiermossen	<i>Cladonia spp. (subgenus Cladina)</i>	x
planten mossen	geel schorpioenmos	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	+
planten mossen	kussentjesmos	<i>Leucobryum glaucum</i>	x

planten mossen	veenmossen	<i>Sphagnum spp.</i>	x
reptielen	gladde slang	<i>Coronella austriaca</i>	x
reptielen	muurhagedis	<i>Podarcis muralis</i>	+
vissen	fint	<i>Alosa fallax</i>	+
vissen	barbeel	<i>Barbus barbus</i>	-
vissen	kleine modderkruiper	<i>Cobitis taenia complex</i>	+
vissen	rivierdonderpad	<i>Cottus gobio</i>	+
vissen	riverprik	<i>Lampetra fluviatilis</i>	+
vissen	beekprik	<i>Lampetra planeri</i>	+
vissen	grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>	x
vissen	bittervoorn	<i>Rhodeus amarus</i>	+
weekdieren	platte schijfhoren	<i>Anisus vorticulus</i>	x
weekdieren	wijngaardslak	<i>Helix pomatia</i>	=
weekdieren	nauwe korfslak	<i>Vertigo angustior</i>	=
weekdieren	zeggekorfslak	<i>Vertigo moulinsiana</i>	=
zoogdieren	wolf	<i>Canis lupus</i>	
zoogdieren	bever	<i>Castor fiber</i>	+
zoogdieren	hamster	<i>Cricetus cricetus</i>	x
zoogdieren	wilde kat	<i>Felis silvestris</i>	+
zoogdieren	otter	<i>Lutra lutra</i>	+
zoogdieren	boommarter	<i>Martes martes</i>	+
zoogdieren	hazelmuis	<i>Muscardinus avellanarius</i>	=
zoogdieren	bunzing	<i>Mustela putorius</i>	x
zoogdieren	lynx	<i>Lynx lynx</i>	
zoogdieren vleermuizen	mopsvleermuis	<i>Barbastella barbastellus</i>	=
zoogdieren vleermuizen	laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	+
zoogdieren vleermuizen	Bechstein's vleermuis	<i>Myotis bechsteinii</i>	=
zoogdieren vleermuizen	Brandt's vleermuis	<i>Myotis brandtii</i>	x
zoogdieren vleermuizen	meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>	x
zoogdieren vleermuizen	watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>	=
zoogdieren vleermuizen	ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus</i>	=
zoogdieren vleermuizen	vale vleermuis	<i>Myotis myotis</i>	x
zoogdieren vleermuizen	baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>	x
zoogdieren vleermuizen	franjestart	<i>Myotis nattereri</i>	x
zoogdieren vleermuizen	bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri</i>	=
zoogdieren vleermuizen	rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	=
zoogdieren vleermuizen	ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	=
zoogdieren vleermuizen	gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	+
zoogdieren vleermuizen	kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	x
zoogdieren vleermuizen	gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	=
zoogdieren vleermuizen	grijze grootoorvleermuis	<i>Plecotus austriacus</i>	=
zoogdieren vleermuizen	grote hoefijzerneus	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	=
zoogdieren vleermuizen	tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus</i>	

Bronnen:

Persbericht INBO, 25 april 2015, Rapport Europees beschermde natuur in Vlaanderen: stilaan verbetering, maar er is nog veel werk aan de winkel. De Knijf G. et al. (2019). Staat van instandhouding (status en trends) van de soorten van de Habitatrichtlijn. Algemene resultaten - rapportageperiode 2013-2018. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2019 (6). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. DOI: doi.org/10.21436/inbor.15968946.

Paellinckx D., De Saeger S., Oosterlynck P., Vanden Borre J., Westra T., Denys L., Leyssen A., Provoost S., Thomaes A., Vandevoorde B. en Spanhove T. (2019). Regionale staat van instandhouding voor de habitattypen van de Habitatrichtlijn. Rapportageperiode 2013 - 2018. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2019 (13). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. DOI: doi.org/10.21436/inbor.16122667.

Bos

De betekenis van bos en hout in het kader van de klimaatwijziging

Op weg naar een circulaire bio-economie?

Auteur: Ute De Meyer & Jan Spaas, bestuurder Aanspreekpunt Privaat Beheer – Natuur en Bos

Bron: Hetemäki, L., Hanewinkel, M., Muys, B., Ollikainen, M., Palahí, M. en Trasobares, A. 2017.

Leading the way to a European circular bioeconomy strategy. From Science to Policy 5. European Forest Institute.

Uit objectieve waarnemingen – internationaal erkend – blijkt dat er een wijzigend klimaat met verhoogde temperatuur, stormen, droogte... op komst is. Momenteel worden bos en bomen blootgesteld aan de gevolgen hiervan zoals ziekten, plagen, sterke bestraling, windval, droogte en brandgevaar. Ook ons leefgebied, net als de mens, heeft behoefte aan bos en groen om de aan het klimaat verbonden problemen te beperken. Bijgevolg gaat een van de bezorgdheden in ons project Foret Pro Bos aan de ene kant uit naar het aanpassingsvermogen van bos, bomen en groen, en aan de andere kant naar de rol van bos in het kader van klimaatmitigatie.

Als we kijken naar de manier **waarop de bosbouw zich voorbereidt op deze klimaatwijziging**, kunnen we een aantal algemene maatregelen onderscheiden:

- Het planten van gemengde bestanden;
- keuze maken uit soorten die meer droogte, warmte en straling verdragen, diepwortelen en aldus de stabiliteit bevorderen;

- de genetische diversiteit binnen elke soort betrachten door introductie van verschillende herkomsten;
- lange omlooptijden worden ter discussie gesteld;
- productiegerichte maatregelen houden rekening met niet-vermarktbaar ecosysteemdiensten en uitdrukkelijk met de biodiversiteit als basis van het bosesysteem en
- bosuitbreiding kan niet ten koste gaan van voedselproductie, gezien de te verwachte bevolkingsaan groei.

Wetenschappers wijzen terecht op de noodzaak naar grondig onderzoek over de ontwikkeling van boomsoorten bij wijzigend klimaat daarbij rekening houdend met de standplaatskenmerken. Ook stellen we vast dat de Europese habitattypes (Natura 2000) statisch van aard zijn. Er is namelijk geen rekening gehouden met de klimaatwijzigingen en de hierdoor veranderende Natura 2000-landschappen en habitats waardoor de soorten onder druk komen te staan. Wij vragen, als private natuur- en beseigenaars dan ook een gecoördineerde

aanpak van de klimaatproblematiek vanwege universitaire instellingen met bevoegde instituten voor bosbouw, landbouw, technologisch onderzoek en andere relevante organisaties.

We moeten ons ook afvragen wat **de invloed is van bos en hout op de klimaatwijziging**.

- Bossen, maar ook bomen in de woonomgeving, bieden tal van gezondheidsvoordelen. Zo kunnen ze hittestress in steden inperken, zorgen ze voor koolstofopslag in boven- en ondergrondse delen, filteren ze fijn stof, enz.
- Houtproducten bestendigen de koolstofopslag lineair naargelang de leeftijdstoename van het product (Bart Muys et al., 2017).

Met de steun van het
Europees Fonds voor
Regionale Ontwikkeling

Terminologie

Wat is bio-economie?

Er bestaat geen sluitende definitie van bio-economie, maar het is wel gebaseerd op een aantal principes (Instituut voor Landbouw en Visserij, 2016)

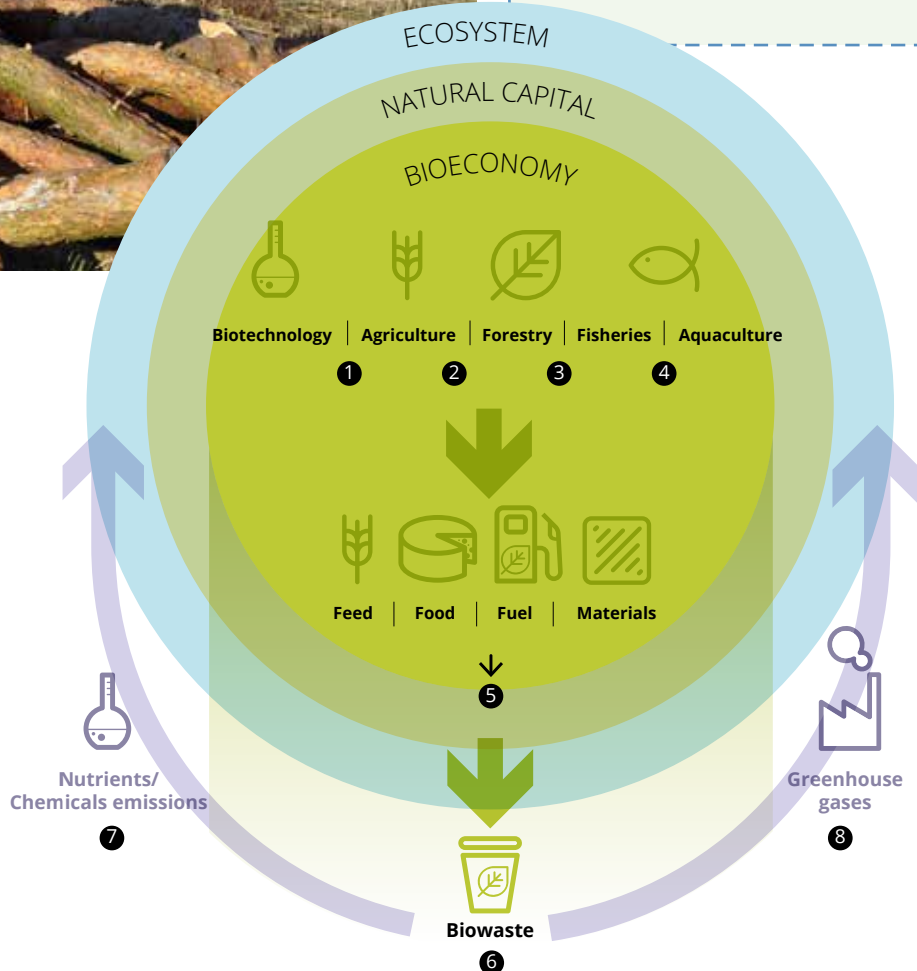
Bio-economie...

1. ...steunt op hernieuwbare biomassa (plantaardig of dierlijk materiaal, of materiaal van plantaardige of dierlijke herkomst) in plaats van fossiele grondstoffen;
2. ...houdt, in de mate van het mogelijke, rekening met het cascaderingsprincipe, waarbij de voorkeur gaat naar de inzet als materiaal boven energie;
3. ...tracht de reststromen in andere processen te gebruiken, wat deze economie circulair maakt.

De bio-economie omvat dus verschillende sectoren, gaande van landbouw, bosbouw, textiel, chemische industrie tot de logistieke sector (recyclage en afvalophaling).

Wat is circulaire economie?

Volgens de definitie van het Europees Parlement, is circulaire economie "een model van productie en consumptie waarbij bestaande materialen en producten zo lang mogelijk gedeeld, verhuurd, herbruikt, gerepareerd, hersteld en gerecycleerd worden".

Pathways

1 Replacing fossil-based products	5 Changing consumer behaviour
2 Expansion of farmland	6 Separating biological and technical material cycles
3 Intensifying biomass production	7 Improving nutrient balance
4 Aquatic biomass sourcing	8 Improving energy balance

Trajecten en goede praktijken voor het bevorderen van een circulaire bio-economie,
European Environment Agency (2018)

Op 12 oktober 2018 (Hamburg) concludeerde een European Wood based Panel Symposium o.l.v. "Pöyry Management Consulting" dat gebruik van houtafval voor samengestelde houtproducten toenam, doch verschuift van West naar Oost-Europa.

In het artikel wijzen de wetenschappers op de noodzaak van een systeemverandering in ons economisch model.

Zo schuiven ze 'circulaire bio-economie' als langetermijnstrategie naar voor om de economische groei te ontkoppelen van de aantasting van het milieu. Dit nieuw economisch paradigma is een synergie van circulaire economie en bio-economische concepten die volgens de auteurs het gebruik van hernieuwbare niet-fossiele grondstoffen en producten op een duurzame, grondstofzuinige en circulaire manier verhoogt.

Naast hout voor constructietoepassingen, meubel- en de papierindustrie, ontwikkelt de bio-economie een uitgebreide reeks van derivaten op basis van hout en dit ter vervanging van fossiele grondstoffen (textiel, bio-plastics, chemicaliën, cosmetica, slimme verpakkingen) of met hout als ingrediënt. Hierbij verwijzen we naar het onderzoek naar gebruik van houtvezels als ingrediënt in autobanden en in de carrosserie. Volkswagen onderzoekt de rol van hout als effectievere bescherming bij een botsing. Ook de Japanse autosector onderzoekt om staal ten dele door houtvezels te vervangen.

Het gebruik van hout resulteert tevens in 27,1% gewichtsvermindering en een "negatieve CO₂ value for cycle assesment". Zo wordt in bepaalde Europese landen (Italië en Oostenrijk) een belangrijk percentage van houtafval verwerkt tot samengestelde houtproducten. Verder wordt ook thermische en elektrische energie geproduceerd door verbranding van houtafval, alsook de nevenproducten bij houtexploitatie (eerste dunningen, kruinhout, hakhout uit houtkantten...).

Het is met andere woorden essentieel om houtproductie te laten uitgroeien tot een bloeiende industrie.

Door deze van de nodige grondstof en van de gewenste kwaliteit te voorzien, bevorderen we niet enkel bosbehoud en -ontwikkeling, maar ook een zelfbedruipend bosbeheer. De betekenis van hout voor koolstofopslag, hernieuwbare grondstof en als vervanger van producten op basis van fossiele, met name tijdelijke, grondstoffen vergt meer dan ooit de aandacht van het beleid en alle burgers.

LANDELIJK WONEN

VERKOOP AGRARISCH VASTGOED

> De gespecialiseerde makelaar mbt hoeves en gronden in buitengebied.
> Deskundige begeleiding bij verkoop van uw hoeve of aankoop van uw droomlocatie.

Op zoek of te koop, contacteer ons: **DANNY DE PAUW** 0475 55 58 34
JO MULLIE 0477 52 57 82

A | G | R | O
V A S T G O E D bvba

www.agrovastgoed.be

MARLEX
legal architects

www.marlex.be

Dirk Martensstraat 23 – 8200 Brugge
Tel.: 050/83 20 38 – Fax: 050/83 20 36
advocatenkantoor@marlex.be

Marlex is meer dan een klassiek advocatenkantoor. Wij zijn Legal Architects, een partner voor ondernemingen met gezonde ambitie.

Ons team is multidisciplinair samengesteld waarbij eenieder over zijn/haar eigen expertise beschikt.

Het team 'Omgeving' binnen Marlex begeleidt u bij de complexe materie van het omgevingsrecht:

- Bodem en materialen
- Overheidsopdrachten en -contracten
- Agrarisch recht & pacht
- Handhaving
- Onteigeningen
- Hernieuwbare energie

Dankzij onze multidisciplinaire samenwerking binnen het kantoor, hebben we ook expertise in de fiscale en burgerrechtelijke aspecten van deze domeinen.

WILLY GROUP NAESSENS

Industriële complexen
KMO-gebouwen
Logistieke ruimtes
Winkelcomplexen
Kantoren
Zwembaden

www.willynaessens.be

Een vlot vijverherstel met **IDRABEL**

Bent u trotse eigenaar van een prachtig eigendom met vijvers en/of slotgrachten? Slibben deze dicht waarbij ze hun mooi uitzicht verliezen en gaan ze daarenboven kwalijk ruiken...

Dan was baggeren tot nu toe de enige oplossing met als risico een beschadiging van uw gebouwen of park met alle vervelende gevolgen van dien...

Nu biedt **IDRABEL** u een duurzaam alternatief aan zonder risico want wij werken met een volledig biologische sanering van uw vijver. Op die manier wordt deze op een natuurlijke manier in zijn oorspronkelijke glorie hersteld.

**CONTACTEER ONS
VRIJBLIJVEND
VOOR INFORMATIE.**

Harold Brouwers
+32 476 33 21 86

IDRABEL
ENVIRONMENTAL BIOTECHNOLOGY

h.brouwers@idrabel.be
www.idrabel.com

Natuur

Vlaamse Vereniging Gelijkberechtigting Natuurbeheer reactiveert werking

Auteur: Jurgen Tack

Het Gerecht van de Europese Unie heeft op 15 oktober 2018 de Vereniging Gelijkberechtigting Grondbezitters ("VGG") in het gelijk gesteld in een procedure over staatssteun aan de Vereniging Natuurmonumenten en de 12 Landschappen. Volgens het Gerecht van de Europese Unie moet de Europese Commissie een formeel onderzoek starten naar de staatssteun aan deze twee partijen. Het Gerecht overweegt dat de beschikbare feiten erop duiden dat de voornoemde partijen staatssteun hebben gekregen voor hun gewone economische activiteiten (en niet voor natuurbeheeractiviteiten) en dat die partijen mogelijk teveel staatssteun hebben gekregen.

Ook in Vlaanderen loopt een gelijkaardige procedure ingesteld door de Vlaamse Vereniging Gelijkberechtigting Natuurbeheer vzw. Deze vereniging werd opgericht met als doel te ijveren voor een gelijkberechtigting bij het beheer van natuurgebieden in Vlaanderen. In het bijzonder wenst zij in rechte op te komen voor een gelijkberechtigting bij het toekennen van subsidies die van overheidswege worden toegekend aan organisaties die nog steeds een monopoliserende positie innemen.

De Vlaamse overheid heeft sinds de start van de procedure een nieuwe natuurregeling geïmplementeerd die ten dele tegemoet komt aan de eisen. De toekenning van subsidies in het verleden zorgt evenwel voor een blijvende ongelijkheid. Ook blijft het voor de private natuurbeheerder bijzonder moeilijk gebruik te maken van de aankoopsubsidies voor natuur. Zo worden private eigenaars ten persoonlijke titel verplicht

Op 2 september 2015 nam de Europese Commissie een beslissing op de klacht van de VGG over deze staatssteun aan de TBO's (terrein behorende organisaties). In haar beslissing stelde de Europese Commissie vast dat de TBO's inderdaad staatssteun hebben ontvangen, maar tegelijkertijd keurde de Europese Commissie deze staatssteun goed. De Commissie redeneerde kort en goed dat de TBO's compensatie krijgen voor diensten van algemeen economisch belang. Dit oordeelde de Europese Commissie zonder een formeel onderzoek te starten naar de staatssteun aan de TBO's.

Op 15 oktober heeft het Gerecht van de Europese Unie een streep door dit goedkeuringsbesluit van de Europese Commissie getrokken. Volgens het Gerecht moet de Europese Commissie een formeel en indringend onderzoek starten naar de staatssteun aan de TBO's. Achtergrond hiervan is dat er serieuze twijfels zijn over de vraag of deze staatssteun goedgekeurd kan worden.

eerst een type 4 natuurgebied te beheren vooraleer ze aanspraak kunnen maken op subsidies voor aankoop. Hierdoor komen meer dan 99% van de private eigenaars niet langer in aanmerking voor gesubsidieerde aankoop van natuur. De nieuwe bestuursploeg, onder voorzitterschap van Vincent Dierckx, wil ook voor deze problemen een

passende oplossing vinden. Hiertoe werd VGN gereactiveerd, worden opnieuw fondsen bij elkaar gebracht en wordt bekeken op welke wijze de procedure, ook in Vlaanderen, verdergezet kan worden.

Algemene Ledenvergadering

Algemene Ledenvergadering 2019

Auteur: Ute De Meyer

Met speciale dank aan ons bestuurslid Marc Govaert en zijn vrouw Nicole van de Bilt voor hun erg geapprecieerde hulp bij het organiseren van deze editie van de Algemene Ledenvergadering op hun hoeve, Engelendaal!

bruine kiekendief

Hoeve Engelendaal en haar geschiedenis

Tussen de Roeselarekreek en de Boerekreek ligt de witgeschilde idyllische Hoeve Engelendaal te schitteren. De grote hoeve bestaat uit meerdere bijgebouwen die teruggaan tot de 17de eeuw, tot 1697 om precies te zijn. De hoeve komt voor op de kaart van graaf de Ferraris en is sinds 1823 in gebruik genomen door de voorouders van Marc Govaert. In het gebied heeft altijd een rijke pachttraditie bestaan, eerst met de kloosterorden, dan met het patriarchaat van Gent en Brugge. Hun generatie is reeds de zevende in lijn. Tot in 1964 was de familie pachter van de boerderij en de omliggende gronden. In dat jaar hebben zijn grootouders de boerderij gekocht met 10 ha, terwijl 75 andere ha verder werden gepacht. Dit was mogelijk geweest dankzij hun duurzame relaties die zij met de eigenaarfamilies van Caloen, Coppieters en Claeys Bouúaert over de generaties heen hadden opgebouwd. Ook aan hun zijde gingen het pand en de gronden immers over bij overerving.

Naar jaarlijkse gewoonte strijken we neer in een prachtig domein voor onze Algemene Ledenvergadering. Ook dit jaar mochten we onze leden onder een stralende zon ontvangen in Hoeve Engeldaal, gelegen tussen de Roeselarekreek en de Boerekreek.

Geleide wandeling in en rond hoeve Engelendael

In de vroege namiddag arriveerden de eerste leden voor een boeiende wandeling rond het domein. Een 50-tal geïnteresseerden werden rondgeleid door de eigenaar, Marc en een goede kennis Eric Wille. Door hen leerden we meer over het bijzondere karakter van de hoeve Engelendael waar een combinatie van landbouw en natuurbeheer plaatsvindt.

Wat betreft het landbouwaspect, wordt er in de kleigronden vooral wintertarwe en suikerbieten geteeld, maar eveneens vezelvlas of consumptiegroenten zoals ajuin en aardappelen. Een ander belangrijke landbouwactiviteit van de eigenaars is de zoete kersenteelt. Deze wordt op de boerderij verkocht aan toeristen, voorbijgangers en mensen uit de wijde omgeving. Op die manier wordt er ingezet op de korte keten. Doordat Marc en zijn vrouw Nicole voor het grootste deel eigenaar zijn, kunnen ze zich naast landbouw ook inzetten op andere aspecten als landschapsbeheer en natuurbehoud. Ze

planten onder meer bomen en struiken, die geen landbouwgewassen zijn. Daarnaast zijn de eigenaars ook sterk gemotiveerd voor het voeren van een succesvol akkerrandenbeheer. Hiervoor hebben ze beheerovereenkomsten afgesloten met de Vlaamse Landmaatschappij. Al deze randen zijn ook uitstekend foerageergebied voor allerlei vogels en voor het wild. Zo maakt het gebied deel uit van het biotoopverbeteringsproject van Hubertusvereniging Vlaanderen voor de patrijs. Na deze leerrijke wandeling in het prachtige krekengebied werden we onthaald in de oogverblindende historische schuur waar het politiek debat zich afspeelde.

Algemene Ledenvergadering

Onze voorzitter, Christophe Lenaerts, had dit jaar het genoegen de leden van Landelijk Vlaanderen te verwelkomen, alsook de (Oost-Vlaamse) politici, vertegenwoordigers uit het middenveld en de Vlaamse overheid. Vermits de Vlaamse verkiezingen twee dagen na de Algemene Ledenvergadering plaatsvonden, was het de ideale gelegenheid om hun standpunten omtrent natuur, bos, landbouw, ruimtelijke ordening en ruimtelijke processen, erfgoed en governance voor een laatste keer kenbaar te maken. Wie weet konden ze op

die manier nog enkelingen overtuigen? Daarnaast werd er nog even een korte stilte gehouden ter nagedachtenis van Pierre Crahay die ons enkele maanden geleden onverwacht verliet.

Algemeen directeur, Jurgen Tack, herinnerde ons aan de verwezenlijkingen van het Vlaamse beleid de afgelopen vijf jaar voor de private eigenaar. Enkele aspecten die je vast en zeker herinnert, is ten eerste de integratie van het Natuur- en Bosdecreet, waar de nieuwe natuurbeheerplannen en erkenning van natuurreservaten uit voortkomen. Ten tweede werd het Erfgoeddecreet en de Vlaamse Codex fiscaliteit gewijzigd voor wat betreft de vermindering van verkooprechten en de schenkbelasting voor beschermde monumenten. Verder is er nog de befaamde, of eerder beruchte, boskaart die Vlaanderen op haar grondvesten deed daveren en vervangen werd door een aantal criteria. Meer recentelijk passeerden onder meer de klimaatprotesten, de goedkeuring van het Jachtfonds, de tegemoetkoming van het grondwaardeverlies bij bebossing en het decreet over de gemeentewegen. Dit laatste gebeurde zeer betreurenswaardig zonder de raadpleging van de strategische adviesraden waarin Landelijk Vlaanderen zetelt. Tot slot bevestigde Jurgen dat ook in de volgende legislatuur Landelijk Vlaanderen de rechten van de private eigenaars in Vlaanderen zal blijven verdedigen.

Vervolgens lichtte Guido Mulier, ondervoorzitter Landelijk Vlaanderen & ondervoorzitter Aanspreekpunt Privaat Beheer – Natuur en Bos (APB-NB), op zijn beurt het Memorandum van de Koepel van Vlaamse Bosgroepen en Landelijk Vlaanderen toe.

We stelden allereerst vast dat er de laatste jaren een betere erkenning en aanvaarding is van het privaat beheer van land, natuur en bos, als partner in het verwezenlijken van het Vlaams beleid.

Martin de Cock

“Om die reden zijn Landelijk Vlaanderen en de Koepel van Vlaamse Bosgroepen, samen actief in het APB-NB, daarom vandaag actief betrokken in het overleg met de overheid en met de andere betrokken partners.” Ook verwees hij naar het feit dat naast natuur- en bosbeheer private eigenaars en beheerders een belangrijke rol spelen bij andere aspecten van het beleid zoals het adaptatie- en mitigatiebeleid in functie van de klimaatwijziging en zijn ze nauw betrokken in de ruimtelijke ordening, het waterbeleid, het landbouw-

Guido Mulier

Jan Verheeke

Martin de Cock

beleid, de ecosysteemdiensten op hun gronden en in de duurzame instandhouding en validatie van het erfgoed in hun bezit.

Hierna gaven zowel Martin de Cock de Rameyen (Agriland) voor het thema landbouw, alsook Sander Jansens (Landmax) voor het thema

Philippe Casier

Sander Jansens

natuur- en bosbeheer meer inzicht in het Memorandum vanuit de praktijk. Zo lichtte Agriland toe dat de landbouwer de multifunctionele eisen begrijpt, maar vroeg hij zich af of de consument zal begrijpen dat hiervoor betaald moet worden.

Ook stelt hij dat landbouwers aan natuurinclusieve landbouw kunnen en willen doen.

In het kort geschetst: meer waardering voor hun inzet voor gezonde producten, voor hun bijdrage aan het platteland, meer waardering vanuit de samenleving, de media en de politiek.

Verder deelde Landmax een aantal bezorgdheden van het Memorandum, maar stelde aan de andere kant ook vast dat ondernemen op het platteland mogelijk is. De recente wetgeving creëerde een mooi instrumentarium die dit mogelijk maakt. Een andere opmerkelijke evolutie was dat het brede publiek ook bekommerd is over het bosbehoud en het openlandgebruik.

Politici Matthias Diependaele (N-VA), Valerie Taeldeman (CD&V), Mieke Schauvliege (Groen), Carina Van Cauter (Open Vld).

Politiek debat

Na de inleiding van het Politiek Memorandum door bovenvermelde sprekers was het tijd voor de politici om hun standpunten over onze thema's kenbaar te maken. Voor het politiek debat ontvingen we Carina Van Cauter (Open Vld), Mieke Schauvliege (Groen), Matthias Diependaele (N-VA) en Valerie Taeldeman (CD&V). Het debat werd gemodereerd door Jan Verheeke (secretaris Minaraad). Per thema werden er stellingen voorgelegd door verschillende experts, namelijk Guido Mulier (natuur), Eric Smeets (bos), Thierry de Grunne (landbouw) en Philippe Casier (ruimtelijke ordening en ruimtelijke processen, erfgoed en governance). Hieronder volgt een kort overzicht van enkele stellingen per thema en reacties van de politici.

Natuur

Stelling 1: Gelijkberechtiging vraagt dat ook private eigenaars toegang kunnen krijgen tot aankoopsubsidies wanneer ze natuur onder type 4 wensen te realiseren zonder dat ze daarbij op voorhand reeds natuur elders onder type 4 natuur moeten beheren of bezitten.

Open Vld: Akkoord. Als we private eigenaars meer natuur willen laten realiseren, ook op het vlak van type 4, moeten we onnodige barrières hiervoor wegnemen.

CD&V, Groen en N-VA geven aan dat de voorwaarde diende om de expertise aan te tonen, maar dat dit ook op andere manieren kan aangetoond worden. Voor N-VA kan de aankoopsubsidie ook reeds bij type 3. Groen benadrukt wel dat de ambitie niet mag bijgesteld worden.

Stelling 2: De overheid legt doelen vast voor natuur en bos. Waarom wordt er zoveel geld en middelen gestoken om zelf gronden te kopen? Waarom kunnen de private eigenaars zelf die doelen niet realiseren?

Groen: Er bestaan reeds incentives voor zelfrealisatie zoals de herwerking van het onteigeningsdecreet, waar de zelfrealisatie werd aan toegevoegd. De kern van het verhaal is dat de doelen gehaald moeten worden, daarna moet er pas gekeken worden wie wat realiseert.

Open Vld: Private eigenaars kunnen evengoed, zoals behorende verenigingen, natuurdoelen realiseren. Er is te weinig inspraak van eigenaars bij het opstellen van de waarderingskaart.

CD&V: Voor de nieuwe natuurwetgeving van 2014 gingen de subsidies voor aankoop en beheer niet naar private eigenaars. CD&V is zeker bereid om te onderzoeken, wanneer er meerdere beheerders zouden zijn, hoe die kunnen samenwerken om dat nieuwe terrein samen te beheren.

N-VA: Stelt vast dat ze het eens is met Groen, maar dat Groen zich verzet heeft tegen het opentrekken. Monitoring en toegankelijkheid zijn nodig. Hierbij is het normaal dat een type 4 opengesteld wordt en de rest kan privé blijven.

Bos

Stelling 3: Er is een grotere openheid nodig van het beleid naar het gebruik van niet-inheemse soorten in functie van klimaatresistente bossen.

Open Vld: Er kunnen nog verschillen zijn in interpretatie of inheemse of niet-inheemse soorten beter zijn voor klimaatresistente bossen. We mogen echter meer diversiteit en inbreng van niet-inheemse soorten niet zomaar uitsluiten en we moeten nadenken welke rol zij hierin kunnen vervullen.

CD&V: We willen die discussie niet uit de weg gaan, maar grote omzichtigheid is hier zeker aan de orde. De explosieve groei van de bospest jaagt ons momenteel op enorme kosten.

Groen: Niet-inheemse soorten op grote schaal inbrengen is voor ons op dit moment niet de oplossing. Soortenonderzoek i.f.v. het realiseren van klimaatresistente bossen is wel nodig. In de stedelijke context kan op bepaalde plaatsen het gebruik van niet-inheemse soorten om klimaatassen te realiseren wenselijk zijn.

N-VA: We gaan er van uit dat de beste boomsoortenkeuze nog steeds die is die lokaal inheems is: beuk, winter- en zomereik, kers, gewone esdoorn, haagbeuk, wilg. Ook cultuurpopulier kan nog perfect heraan geplant worden en krijgt ook ondersteuning.

Stelling 4: Bosgroepen zijn een essentieel instrument voor het betrekken van de private eigenaar bij het multifunctioneel bosbeleid in Vlaanderen dat versnipperd is. Kan u het voortbestaan van de bosgroepen in alle provincies garanderen? Waarom wachten om hun werking te promoten en ondersteunen?

Alle partijen waren het erover eens dat de bosgroepen verder ondersteund moeten blijven in hun werking en financieel, maar op welk overheidsniveau dit moest gebeuren, was onduidelijk.

Enkel *CD&V* was voorstander voor de provincies als ondersteunende overheid.

N-VA moest door een andere verbintenis hier het debat verlaten.

Landbouw

Stelling 5: De huidige pachtwetgeving in Vlaanderen is een probleem. Landelijk Vlaanderen heeft samen met Boerenbond voorstellen op tafel gelegd. In Wallonië is men er wel in geslaagd om maatregelen te nemen. Hoe staat het hier?

Open Vid: Er bestond een vergevorderde consensus over, maar N-VA wou bijkomende doelstellingen voor het beheer. Een landbouwer moet zich kunnen bezighouden met het telen van zijn land en de eigenaar moet de teeltsoort van de landbouwer niet bepalen.

CD&V: Men zou de wet onder de loep nemen, maar we zijn geschrokken dat de teeltvrijheid in vraag werd gesteld door N-VA en doordat dit naar boven kwam in andere dossiers is het gestrand. We hopen dit de volgende regering weer op te nemen.

Groen: sluit zich aan bij CD&V. Het is belangrijk dat de wetgeving herzien wordt en dat dit een incentive is voor startende landbouwers.

Ruimtelijke ordening en ruimtelijke processen, erfgoed en governance

Stelling 6: We vinden dat wat er gebeurd is heel goed en staan positief tegenover het erfgoedbeleid en -beheer. Daarentegen is er nog wel een knelpunt, namelijk de successierechten op het beschermd erfgoed die niet aangepast zijn geweest.

CD&V: De voorbije jaren hebben we ingezet op een verlaging van de verkoop- en schenkingsrechten van erfgoed. Na de verkiezingen kan hier ook aan gedacht worden, maar we moeten de zekerheid hebben dat er op korte termijn geïnvesteerd wordt. We mogen niet komen tot leegstand en verval.

Open Vid: De officiële reden waarom er geen verlaging is gebeurd bij de successierechten is omdat de controle naar wie verplicht is om de middelen terug te investeren, zeer moeilijk is. De echte reden is dat de middelen beperkt zijn.

Groen: Een verlaging van de successierechten zien we niet zitten. We willen wel nadenken over extra ondersteuning en voor een verhoging van de erfgoedpremies op basis van een aantal principes.

Moderator Jan Verheeke sloot het debat af met een paar belangrijke woorden die gezegd zijn geweest: Ik deel niet de somberheid. De instrumenten zijn er. Het vertrouwen zou groter kunnen zijn. Neem het heft in eigen handen.

Na de uitreiking van het Wildlife Estates Label en vooraleer iedereen kon genieten van een hapje en een drankje had onze voorzitter, Christophe Lenaerts, de eer om voor de vierde keer op rij een slottoespraak te houden. Deze is terug te vinden in het voorwoord van deze Landeigenaar.

Foto's: Dirk Laenen

Speciale dank aan Marc Govaert en Nicole van de Bilt

Wildlife Estates Label

Het Kasteeldomein Den Tip in Arendonk van de familie de Cartier de Marchiennes heeft op de Algemene Ledenvergadering het prestigieuze Wildlife Estates Label in ontvangst genomen met bijzondere verdiensten op het vlak van ontwikkeling voor fauna en flora.

Het kasteeldomein Den Tip tekent op zeer esthetische wijze het landschap tussen Arendonk en Ravels in de Antwerpse Kempen. Het is een prachtige combinatie van parkelementen, lange dreven met brede grasranden die paardenweides en landbouwgrond omgeven van bossen, open landschap, vijvers en poelen. De familie houdt er een warme traditie in stand die sterk van belang is om het landelijk karakter van de streek te handhaven. Rust en harmonie is op het landgoed van groot belang voor fauna en flora.

Hoewel het kasteeldomein niet in beschermd gebied ligt, verkoos de familie om toch de bossen en dreven, die meer dan de helft van het landgoed beslaan, onder de Vlaamse Criteria voor Geïntegreerd Natuurbeheer te brengen in het kader van een ambitieus natuurbeheerplan. Dat plan voorziet ook dat een vijfde deel van het volledige landgoed onder natuurstreefbeeld komt, en dit om over de lange termijn hoge kwalitatieve natuur te realiseren. Dit is een hele prestatie voor private beheerders. Het landgoed beoefent ook de weidelijke jacht en levert inspanningen om in het kader van het faunabeheer de opkomende everzwijnenpopulatie te beheersen. Dit wordt in de streek ten zeerste geapprecieerd.

Contact: alec.van.havre@landelijk.vlaanderen

Erfgoed

Auteurs : Valérie Vandenabeele, in samenwerking met Eddy Timmers en Annemie Foubert,
Agentschap Onroerend Erfgoed

Landschapsubsidies

In navolging van de intussen gekende subsidies voor natuurbeheer onder het nieuwe Natuurdecreet, vestigen we ook graag uw aandacht op vergelijkbare subsidies onder het nieuwe Onroerenderfgoeddecreet. Veel van de mogelijke subsidies voor landschappelijk erfgoed bestonden vroeger ook al, maar zijn nog zeer weinig gekend bij private eigenaars. Bijgevolg worden ze ook weinig gebruikt en daar mag verandering in komen... De subsidies of premies kunnen verkregen worden voor alle beheer, werken of diensten voor het behoud of herstel van erfgoed. Dit erfgoed moet wel onderdeel uitmaken van een beschermd goed of een erfgoedlandschap (<https://geo.onroerenderfgoed.be>)

Onderzoekspremie

Voor voorafgaand onderzoek naar de kwaliteit van bossen of houtige beplanting met erfgoedwaarde en de groeiplaats ervan, met inbegrip van de analyse van de impact van geplande werken, of voor onderzoek naar de kwaliteit van een historische gracht rond een kasteel kan de eigenaar of beheerder een premie krijgen. De premie bedraagt 80 % van de aanvaarde kostenraming en kan maximum € 20.000 (excl btw.) bedragen (= 80 % van € 25.000). Deze premie kan men jaarlijks aanvragen, en kan bijgevolg over enkele jaren opgedeeld worden als het over heel hoge kosten gaat die niet noodzakelijk in een keer gemaakt moeten worden en in deelaspecten opgedeeld kunnen worden.

Hetzelfde geldt ook voor bouwkundig erfgoed, waarbij ook voor volgende categorieën aan onderzoek jaarlijks een premie kan aangevraagd worden: energieaudit, (her)bestemmingsonderzoek of technisch onderzoek. Via <https://www.onroerenderfgoed.be/onderzoekspremie> vindt men de richtlijnen i.v.m. betoelaagbaarheid terug (hoewel deze voorlopig enkel op maat van bouwkundig erfgoed zijn uitgeschreven, men is echter bezig met een update) en het aanvraagformulier of link naar het e-loket.

Let op: De uitbetaling van de onderzoekspremie moet nog eens apart aangevraagd worden binnen 2 jaar na toekenning van de premie. Als het onderzoek vertraging oploopt, kan de aanvraag ook voor 2 jaar verlengd worden, mits motivatie waarom het onderzoek niet uitgevoerd kon worden.

Regulier of dagelijks onderhoud

Voor zover het onderhoud impact heeft op de erfgoedwaarden, vb niet het kuisen van de dakgoot of boenen van houtwerk, maar wel maaien van het gras(perk), scheren van hagen... kan de eigenaar of beheerder (erfpachter, huurder, vruchtgebruiker...) een financiële ondersteuning krijgen per activiteit voor dagelijks onderhoud. Daarnaast dienen de onderhoude erfgoedwaarden voor te komen op de vastgestelde lijst met forfaitaire werkzaamheden.

Voor zover het onderhoud impact heeft op de erfgoedwaarden, vb maaien van het gras(perk), scheren van hagen... kan de eigenaar een financiële ondersteuning krijgen

De werken worden ofwel voor 40% van de gemaakte kosten/facturen gesubsidieerd (zie 2 procedures), ofwel vraagt men het forfaitaire bedrag, die is terug te vinden op: <https://www.onroerenderfgoed.be/erfgoedpremie>. Dat kan bv. interessant zijn als men de werken zelf wil uitvoeren.

De forfaitaire lijst bestaat uit 9 categorieën, waarvan die van belang voor natuurbeheer de volgende zijn:

Beheer van houtige begroeiingen

- Aanplanten van houtige begroeiingen;
- verbetering en bescherming van de groeiplaats;
- onderhoud van bomen;
- onderhoud van hagen, heggen en houtkanten;

Erfgoed

- kappen, ruimen en vervoeren van organisch materiaal.

Beheer van grasland, heide en akkergewassen

- Beheer van kruidige vegetaties;
- onderhoud van grasland, gazon en ruigte;
- heidebeheer;
- begrazing;
- veekering.

Beheer van poelen, vijvers, grachten, sloten en waterlopen

- Aanplanten van riet, moeras- en andere waterplanten;
- aanbrengen van andere vormen van oeverbeschoeiing;
- maaien en afvoeren van maaisel afkomstig van vochtige percelen (trilvenen, moeras, zeggevegetaties, rietland);
- onderhoud van poelen, vijvers, grachten, sloten en waterlopen.

Wegen en paden

- Aanleggen en onderhouden van wegen en paden;
- onkruidbestrijding;
- andere (objecten ter ontsluiting, ...).

Beheers- of herstellingswerken

In tegenstelling tot de reguliere beheersubsidies geldt deze premie voor periodieke onderhoudswerken en beperkte beheersmaatregelen. De voorwaarden zijn dezelfde als voor de premies voor regulier onderhoud, maar er is geen lijst.

Ontsluitingswerken voor open erfgoed

Er is een aparte premie van 20% van de gemaakte kosten die men kan aanvragen voor ontsluitingswerken gericht op een verbeterde inhoudelijke of fysieke ontsluiting van het beschermd goed. Deze moeten als doel hebben dit te laten erkennen als open erfgoed.

2 procedures

Bovenvernoemde reguliere en periodieke beheerspremies kunnen via 2 aanvraagprocedures bekomen worden. De procedure bepaalt ook het bedrag.

Standaardprocedure

De standaardprocedure voor de aanvraag van een erfgoedpremie is bedoeld voor (periodieke) onderhoudswerkzaamheden en beperkte beheersmaatregelen. In de standaardprocedure zijn de administratieve last en de doorlooptijd tot een minimum herleid. Je mag pas beginnen met de

werken na de toekenning van de premie. We onderzoeken de aanvraag en nemen binnen de 90 dagen een beslissing. Als de werken zijn uitgevoerd (uiterlijk binnen 2 jaar), moet je een aanvraag tot uitbetaling doen. Binnen de 90 dagen behandelen we deze aanvraag en betalen we de premie uit.

De premie kan voor een maximaal bedrag van € 25.000 (excl. btw) aangevraagd worden. Let op: in geval men zich baseert op de kostenraming, is de premie zelf dus 40% van die € 25.000.

Meer informatie over de aanvraag via: <https://www.onroerenderfgoed.be/standaard-procedure-voor-een-erfgoedpremie>.

Bijzondere procedure

Het voordeel is dat deze premie geen plafond heeft, maar er is wel een lange termijn voor de goedkeuring. Deze goedkeuringstermijn hangt af van het voorziene budget; de wachtlijst staat vandaag op 5-6 jaar. Deze procedure wordt normaliter gevolgd voor complexere restauratiewerken of wanneer de kostprijs hoger is dan € 25.000 en niet over een paar jaar verdeeld kan worden. Vaak gaat men ze ook aan voor complexere zaken en is er een beheersplan nodig. Wie een beheersplan heeft, krijgt ook voorrang in de lijst.

Aanvullende premies

Bovenstaande reguliere of periodieke beheerspremies kunnen verhoogd worden in volgende gevallen.

Aanvullende premie goed beheer

De eigenaar of beheerder die het erfgoed **zelf** gedurende 6 jaar goed heeft onderhouden, kan deze aanvullende premie aanvragen.

Nieuwe eigenaars kunnen dus geen aanvullende premie aanvragen omdat ze het onderhoud niet zelf uitvoerden.

Ze kan enkel bekomen worden voor 'definitief' beschermd (landschappelijk) goed. Tevens moet men een beheersplan hebben, tenzij vb. parken die alleen als monument beschermd zijn. De premie wordt dan met 10% verhoogd.

Goed onderhoud is een combinatie van regelmatige inspecties, preventieve acties en, indien nodig, herstellingswerken. Vb. historische gazon maaien, haag snoeien enz. Goed onderhoud betekent ook dat je regelmatig de toestand van je erfgoed inspecteert. Je kijkt na of er gebreken zijn (vb. zieke bomen) en voert de nodige ingrepen uit om het in goede toestand te houden, het knotten van een knotboom, het scheren van hagen, het maaien en afvoeren van het maaisel van grasland en wegbermen.

Het aantonen van goed beheer (alvorens dit idealiter in de eerste 6 jaar van een beheersplan opgenomen is) kan op 2 manieren:

- Middels een logboek (treedt pas in werking op 1 januari 2025), dat aangeeft wanneer welke werken gedaan zijn. Een foto kan bewijs zijn, facturen zijn beter.
- Anders (en in afwachting van de decretale inwerkingtreding van het logboek) kan men een toestandsrapport bij de premie-aanvraag steken waarin een opsomming staat van de werken van de afgelopen 6 jaar met bewijsmateriaal van voor, tijdens en na.

Een werkgroep evalueert dan of het bewijsmateriaal voldoende gemotiveerd is om aanspraak te maken op de aanvullende premie. In de werkgroep zitten ook specialisten landschappelijk erfgoed.

Meer informatie via: <https://www.onroenderfgoed.be/aanvullende-erfgoedpremie-voor-goed-onderhoud>

Via de website <https://www.onroenderfgoed.be/het-onderhoudslogboek> vind je een overzicht van hoe je zo'n toestandsrapport

voor bossen, KLE's, vijvers, graslanden, tuinen, slikken schorren, duinen, moerassen, heides, hagen enz. kan opstellen.

Aanvullende premie ZEN

Indien de premie een erkend ZEN-monument betreft (Zonder Economisch Nut), kan de verhoging van 20% aangevraagd worden. Dit betreft dus in principe ook alle natuur die geen economische opbrengst levert, bv. een monumentale boom, brugje, vijver, arboretum,...

Aanvullende premie ontsluiting

Voor erkend open erfgoed kan je een verhoging van 20% krijgen voor beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten die noodzakelijk zijn voor het behoud of de herwaardering van erfgoedkenmerken en -elementen van het beschermd goed.

De criteria voor open erfgoed vindt men hier terug: <https://www.onroenderfgoed.be/een-erkenning-als-open-erfgoed-aanvragen>. Er zijn in feite 4 voorwaarden waaraan voldaan moet zijn:

- uitleg voor bezoekers voorzien;
- minimum 2 verschillende doelgroepen;
- inspirerend voor Vlaanderen;
- goed is integraal toegankelijk.

Deze criteria moeten opgenomen en geargumenteed worden in de aanvraag.

De aanvraagprocedure open erfgoed vindt men hier terug: <https://www.onroenderfgoed.be/een-erkenning-als-open-erfgoed-aanvragen>. Indien men een beheersplan opmaakt, kan deze best in de aanvraag van het beheersplan opgenomen worden, i.p.v. apart aan te vragen.

N.v.d.r. De criteria van deze premie zijn nog niet afgestemd op landschappelijk erfgoed, maar daar wordt aan gewerkt.

Aanvullende premie stichting of vereniging

Stichtingen of verenigingen die voldoen aan volgende cumulerende voorwaarden, kunnen 10% aanvullende premie vragen.

- De stichting of vereniging met rechtspersoonlijkheid heeft het herstel en beheer van beschermde goederen en erfgoedlandschappen als doel.
- Deze onroerende goederen zijn voor een periode van minstens 5 jaar schriftelijk toegewezen aan die stichting of vereniging.
- Minstens de helft van de beheerde gebouwen zijn beschermd.

De eigenaar of beheerder kan in ruil voor restauratie en onderhoudswerken een belastingvermindering krijgen.

Vermindering personenbelasting

De eigenaar of beheerder kan in ruil voor restauratie en onderhoudswerken een belastingvermindering van 40% krijgen, op maximum € 25.000 van de aanvaarde kostenraming (ofwel € 10.000). Enkel werken uit een goedgekeurd beheersplan of uit een vaste lijst komen hiervoor in aanmerking, alsook voorafgaand onderzoek voor voorvermelde werken. Voor landschappen omvat de vastgestelde lijst deze werken:

- Aanplanten van houtige begroeiing;
- planten van streekeigen haag- of bos-

- plantsoen, hoogstammige bomen, hoogstamfruitbomen of knotbomen (inclusief plaatsen van boompalen);
- bescherming van de boomspiegel: plaatsen van boomkorf of boomrooster, plaatsen van veebescherming;
 - snoeien, knotten en scheren van bomen (uitgezonderd veteraan- en monumentale bomen), hagen, heggen, houtkanten en kappen van hakhout;
 - extensief beheer van soortenrijke akkervegetaties;
 - maaien van grasland, ruigte, moeras, rietland, wegberm en heide;
 - ruimen van poelen, vijvers, spaarvijvers, grachten, sloten en waterlopen.

Deze belastingvermindering kan niet gecumuleerd worden met andere onroerenderfgoedpremies. Ze kan echter wel gecumuleerd worden met de subsidies uit het natuurdecreet tot maximum 100% van de kosten.

Aankoop en schenking

Dit belastingvoordeel is enkel van toepassing voor woningen of bouwgrond met als doel er te wonen. En geldt dus jammer genoeg niet voor landschappen.

Het belastingvoordeel voor aankoop en schenking is enkel van toepassing indien men er gaat wonen.

Ook dit belastingvoordeel is niet cumuleerbaar met andere erfgoedpremies of de vermindering op de personenbelasting.

Erfgoedlening

Elk geïnventariseerd erfgoed of onderdelen van beschermde stads- of dorpsgezicht die vanop de openbare weg waarneembaar zijn, komen in aanmerking voor een erfgoedlening.

De lening voor particulieren is een consumentenkrediet, de lening voor ondernemers is een investeringskrediet. Men kan de lening aanvragen om herstellingswerken uit te voeren, niet voor de aankoop van een goed. Het goed dient een beschermd onroerend erfgoed te zijn (ook landschapspelijk) of gebouwen die opgenomen zijn in de vastgestelde inventaris van bouwkundig erfgoed. Het is het Participatiefonds Vlaanderen die dan een lening geeft voor bedragen tussen € 25.000 en € 250.000 met een minimale eigen inbreng van 20%. De intrestvoet bedraagt 1% en de looptijd varieert van 3-20 jaar.

Enkel de lening voor particulieren (consumentenkrediet) kan gecombineerd worden met de vermindering op personenbelasting of goedgekeurde erfgoedpremie. Je kan de lening echter niet gebruiken voor prefinanciering.

Het aanvraagformulier is hier terug te vinden: <https://www.onroerenderfgoed.be/erfgoedlening-consumentenkrediet>
<https://www.onroerenderfgoed.be/erfgoedlening-investeringskrediet>

N.v.d.r. De lening kan in principe ook voor landschappelijk beschermd erfgoed, maar de bijzonderheden focussen op dit moment enkel op bouwkundig erfgoed.

Wie geeft toelating?

Art. 6.2.3 t.e.m. 6.2.6 van het onroerend-erfgoedbesluit van 16 mei 2014 (BVR betreffende uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013) maken melding van toelatingsplichtige werken in beschermde monumenten, beschermde stads- en dorpsgezichten, beschermde cultuurhistorische landschappen en beschermde archeologische sites. Is er een beschermingsbesluit, dan wordt deze lijst hernomen en aangepast op maat van het beschermde gebied. Met moet dus rekening houden met beide lijsten om te weten waarvoor een toelating gevraagd moet worden betreffende erfgoed.

Let op: in landschappen kan het ook zijn dat voor bepaalde werken een omgevings-, of stedenbouwkundige vergunning moet aangevraagd worden bij de gemeente of Natuur en Bos van de Vlaamse Overheid.

Voor wat betreft erfgoed, zijn er 2 mogelijke instanties die de toelating moeten verlenen:

- Erkende onroerenderfgoedgemeente: verleent toelating voor alle werken uit het beschermingsbesluit en andere toelatingen voor zover zij niet in beheersplan zijn opgenomen. AOE geeft advies in het kader van een omgevingsvergunning.
- Agentschap Onroerend Erfgoed (AOE): verleent alle toelatingen als er geen erkende onroerenderfgoedgemeente is voor de toelatingen die via een erfgoedbeheersplan zijn opgenomen.

Heb ik een beheersplan nodig?

Voor sommige erfgoedpremies heeft men een beheersplan nodig:

- Voor werken in een cultuurhistorisch landschap;
- voor werken in een archeologische site;
- voor werken in een stads- of dorpsgezicht;
- voor werken in een erfgoedlandschap.

Een beheersplan is niet nodig voor werken aan een beschermd monument, ook niet als het in een cultuurhistorisch landschap, archeologische site, stads- of dorpsgezicht of erfgoedlandschap ligt.

Een beheerplan is ook nodig als men 2 of meer gespecialiseerde werken wil uitvoeren.

Eveneens heb je een beheersplan nodig als je aanspraak wil maken op:

- een erkenning als ZEN-erfgoed;
- de verhoogde premie als open erfgoed;
- premies voor cultuuroederen die niet vermeld zijn in het beschermingsbesluit;
- een meerjarenpremieovereenkomst;
- een verlaging van verkooprecht of schenkbetaling;
- vermindering personenbelasting bij werken die niet opgenomen zijn in de lijst van vastgestelde werken, voor landschappelijk erfgoed gaat het om volgende:
 - aanplanten van houtige begroeiing: planten van streekeigen haag- of bosplantsoen, hoogstammige bomen, hoogstamfruitbomen of knotbomen (inclusief plaatsen van boompalen);
 - bescherming van de boomspiegel: plaatsen van boomkorf of boomrooster, plaatsen van veebescherming;
 - snoeien, knotten en scheren van bomen (uitgezonderd veteranen- en monumentale bomen), hagen, heggen, houtkanten en kappen van hakhout;

- extensief beheer van soortenrijke akkervegetaties;
- maaien van grasland, ruigte, moeras, rietland, wegbem en heide;
- ruimen van poelen, vijvers, spaarvijvers, grachten, sloten en waterlopen.

Meerdere premies aanvragen

Men kan normaal 1 erfgoedpremie standaardprocedure per jaar aanvragen per goed of op zichzelf staand geheel. Voor beschermde cultuurhistorische landschappen kunnen 2 erfgoedpremies standaardprocedure voor het exterieur aangevraagd worden.

Er kunnen meerdere premies per jaar gevraagd worden voor verschillende groepen werken of gebieden.

Volgende 4 groepen landschappelijk erfgoed worden als op zichzelf staande gehelen beschouwd:

- Het wordt apart opgesomt of vermeld in een beschermingsbesluit;
- de bescherming is apart gebeurd of in een aparte fase;
- de klassieke landschapseenheden: bos, grasland, historisch permanent grasland, akkerland, heide, moeras, ruigte, duin, slikken en schorren, parken, tuinen, waterpartijen (buiten slotgracht) en kleine landschapselementen (als één structuur);
- historische structurele onderdelen die afzonderlijk fysisch herkenbaar zijn, vb: motten, eenkenkooien, ommuringen, dijken, hoogstamboomgaarden, kastelen, forten, bunkers, bakovens, kapellen, ijskelders, kapelbomen, grensbomen, dreven, grotten, historische wegen, paden...

Het is de bedoeling dat deze elementen per groep aangeduid worden. Maar men kan

dus voor elke groep een premie aanvragen en zo dus cumuleren. Zo kan men maximaal 4 premies per jaar cumuleren. Indien men een beheersplan opmaakt, is het handig om hier reeds rekening mee te houden.

Bv. een eigenaar van een kasteeldomein in een cultuurhistorisch landschap heeft 50 ha. Het geheel is beschermd: kasteel, ijskelder, park, bossen, graslanden, rozentuin en hagen. De eigenaar kan een premie cumuleren op volgende manier:

- Het kasteel, de ijskelder, het park en de graslanden zijn apart vermeld in een beschermingsbesluit, hiervoor kan men een eerste premie aanvragen dat jaar.
- Het park, bossen, graslanden, rozentuin en hagen zijn klassieke landschapseenheden, hiervoor kan men een tweede premie dat jaar aanvragen.
- Het kasteel, ijskelder, park, bossen, graslanden, rozentuin en hagen zijn historische structurele onderdelen die afzonderlijk fysisch herkenbaar zijn, hiervoor kan men een derde premie aanvragen dat jaar.

Andere erfgoedfinanciering buiten het agentschap

Er zijn nog andere instanties die alternatieve financiering aanbieden:

- De projectrekening van Herita: Herita mag fiscale attestaten uitreiken. Dat geeft potentiële donateurs een extra duwtje in de rug om jouw erfgoedproject financieel te steunen met een gift.
- Projectoproepen en andere ondersteuningsfondsen van de Koning Boudewijnstichting.
- Alternatieve financiering begeleid door de Vlaamse Erfgoedkluis.

Bos

Bos en gezondheid

Auteur : Antwerpse Bosgroepen

Loopt u even naar de medicijnenkast en neem er een willekeurig geneesmiddel uit. Eén kans op twee dat hier essentiële plantaardige stoffen inzitten. De farmaceutische sector gebruikt naar schatting 50.000 plantensoorten, waaronder ook vele soorten uit het bos.

Boswandeling op doktersvoorschrift

Een bekend voorbeeld is salicylzuur, het medicinale bestanddeel van aspirine, dat werd ontdekt in wilgenbast. Ook taxus is zo'n boomsoort met genezende eigenschappen. Het produceert baccatine, de stof die nodig is voor het belangrijkste geneesmiddel tegen kanker. Iedereen is het erover eens: bossen zijn essentieel voor onze gezondheidszorg.

Het besef groeit dat bossen echter veel meer zijn dan enkel medicijnen-leveranciers. Wetenschappelijk onderzoek bewijst dat het regelmatig vertoeven in de natuur op zichzelf al vele gezondheidsvoordelen oplevert. Het vermindert bijvoorbeeld de kans op diabetes, depressies, burn-out en hartfalen. In een enquête bij 13.000 Vlamingen verklaarde 80% (!) van de deelnemers zich fitter, positiever of gelukkiger te voelen na een boswandeling. Ook dat is gezondheid. Een boswandeling op doktersvoorschrift

is dan niet eens zo gek bedacht. In het Verenigd Koninkrijk schrijft al 21% van de dokters "beweging" voor als therapie. Een duidelijke trend, want 10 jaar eerder was dit slechts 5%. De Vlaming kan zo'n boswandeling op voorschrift best gebruiken. Want ja, we hebben het allemaal druk, druk, druk. Maar liefst 30% van de werknemers wordt met stress geconfronteerd en één op zeven krijgt ooit te maken met een zware depressie. Zwaarlijvigheid komt voor bij gemiddeld 48% van de volwassenen en 13% van de jongeren. Hebben we een chronisch tekort aan het preventieve én helende medicijn van een tussendoortje in het groen? De cijfers doen alvast vermoeden van wel. We spenderen 95% van de tijd binnenkamers, waarvan gemiddeld zo'n 6 uren per dag voor het scherm. Uit een enquête van Natuurpunt blijkt dat de helft van de bevolking slechts maandelijks eens in de natuur komt. . .

Het geheim van dokter Bos

Toch wel bijzonder, die gezondheidsvoordelen door simpelweg in de natuur te vertoeven. Bestaat er dan zoiets als een nieuwe vitamine G(roen)?

Wetenschappers ontdekten alvast dat de schoonheidsbeleving tijdens een boswandeling zorgt voor lager stressniveau.

Wanneer we een omgeving mooi vinden, dan houdt het onze aandacht vast zonder het totaal in beslag te nemen. Hierdoor verminderen negatieve gedachten en komen we tot rust. Wetenschappers konden dit ook rechtstreeks meten met het stresshormoon cortisol. Ten opzichte van een controlegroep was de aanmaak van cortisol lager bij studenten die tussendoor gingen ontspannen in een groene omgeving. Ook natuurgeluiden

kunnen heilzaam zijn. Ze activeren namelijk het parasympathisch deel van ons zenuwstelsel, waardoor bloeddruk daalt en ons lichaam tot rust komt.

Opvallend, het louter zien van groen kan al een gezondheidseffect opwekken. Wanneer men van binnenkamers zicht heeft op een bos, park of groendak, dan blijken patiënten sneller te herstellen en zijn werknemers productiever met minder ziekteverzuim. Ook dit werd veelvuldig onderzocht en ondertussen wetenschappelijk bewezen.

Een tweede werkwijze van dokter Bos is dat een groene omgeving simpelweg aanzet om meer te bewegen. Het is immers veel aangener om te joggen in een groen bos dan in een grijze stad. Die extra regelmatige lichaamsbeweging vermindert de kans op hart- en vaatziekten, heeft positieve effecten op conditie en weerstand, bevordert de slaap en is uiteraard de beste preventie tegen overgewicht. En dit alles krijg je aan de democratische prijs van een degelijk paar wandel- of loopschoenen. Niet slecht, toch? Een derde werkwijze van dokter Bos kan wat tegenstrijdig klinken. Steeds meer Vlamingen hebben last van allergie en astma omdat onze maatschappij het contact met de natuur lijkt te verliezen. Maar zijn het nu niet die vervelende pollen van bomen en grassen die net verschillende allergische reacties uitlokken? Jazeker, maar ons afweersysteem kan pas correct geregeld worden wanneer we ons regelmatig blootstellen aan lichte infecties uit de natuur. Gebeurt dit onvoldoende, dan kan het immuunsysteem reageren op onschuldige dingen zoals allergenen in de lucht.

Snoezelbossen

Nu er wetenschappelijke duidelijkheid bestaat over het medicinale effect van een groene leefomgeving, is het inrichten van gezondheidsruimten een logische volgende stap. Zorginstellingen richten al lang speciale kamers in waarin patiënten zich even kunnen terugtrekken, weg van alle drukte. Maar eigenlijk zijn plekken in de natuur, dicht bij de zorginstelling, hiervoor uitermate geschikt. Natuur en Bos van de Vlaamse overheid (Natuur en Bos) werkt bijvoorbeeld aan de inrichting van zo'n snoezelbos in Hasselt. In deze natuurlijke oase van rust kunnen patiënten genieten, genezen, herbronnen of energie tanken. De chemopatiënten van Ter Gooi (NL) kunnen hun behandeling voortaan krijgen in een chemotuin. Hier werd een houten structuur met glazen dak geïnstalleerd, volledig ingebed in de natuurlijke tuin die het ziekenhuis omringt. De eerste resultaten tonen aan dat patiënten hun behandeling aangener ervaren en dat de behandeling zelfs effectiever lijkt. In het AZ Sint Lucas, tenslotte, kunnen patiënten voortaan hun beurt afwachten in wachtkamers in het bos. Korte en lange wandellussen met tijdsindicatie zorgen ervoor dat patiënten en personeel tijdig terug op afspraak zijn.

Zorgbossen

Niet iedere zorginstelling beschikt over voldoende natuur in de onmiddellijke omgeving. Voor patiënten die bovendien graag zelf de handen uit de mouwen steken, riepen de Antwerpse Bosgroepen het Platteland Plus project 'Zorgbossen' in het

leven. Dit project biedt, via de zorginstelling, een zinvolle dagbesteding in de vorm van kleinschalige bosbeheerwerken aan. Dit kan de aanplant van een stukje bosrand zijn, het ruimen van takken na een kleinschalige exploitatie, het onderhouden van een wandelpad... De werkjes worden stevast uitgevoerd onder begeleiding van bosgroep-personeel en -vrijwilligers. In 2018 zijn er zo 177 mensdagen aan zinvolle dagbesteding gerealiseerd. Het project loopt nog tot maart 2020 en het is de bedoeling dat de ontwikkelde samenwerkingsverbanden tussen bosgroepen en zorginstellingen ook nadien blijven bestaan.

Jong geleerd, oud gedaan

Ook voor onze jongste knapen heeft de natuur veel te bieden. Een vroege en regelmatige blootstelling aan de natuur verscherpt hun coördinatie, behendigheid, creativiteit en zelfstandigheid. Het leert hen al spelenderwijs risico's inschatten. Dat zijn essentiële vaardigheden die ze hun hele leven nodig zullen hebben. Helaas zijn spelende kinderen in het bos bijna een zeldzaam fenomeen geworden. Zonder het te beseffen ruilen ze hun recht op vuile kleren in voor televisie, gsm en computer. Maar ook ouders blijken meer beschermend dan vroeger. In 1970 hadden kinderen nog een actieradius van 9 kilometer om onbegeleid te spelen. Nu is dat nog zo'n 100 meter. De kans dat er in deze zone toegankelijke natuur of bos te vinden is, is hier in Vlaanderen bijzonder klein.

Bos op wandelafstand

VITO berekende dat 3 miljoen Vlamingen op wandelafstand van hun woning geen natuur kunnen vinden die voldoet aan de groennormen. Andere onderzoeken tonen net aan dat mensen, jong en oud, meer gaan bewegen als die groene plekken dichtbij huis er wel zijn. Dat is dan een duidelijk signaal naar het beleid: investeer in bos, natuur en groen dicht bij de mensen. Zorg daarbij voor een optimale toegankelijkheid met wandelpaden, rolstoelpaden, fietsroutes, speelzones, hondenzones enzovoort. Zo zal de bevolking geen moeite hebben om zich elke dag een half uurtje in het groen te vermaken, en op die manier te werken aan hun eigen fysieke en mentale gezondheid.

meér mensen naar de natuur, meér
natuur naar de mensen

De gezondheidswinsten voor de maatschappij zijn de overheidsinvestering meer dan waard. VITO berekende namelijk dat 10% meer lokale natuur zal leiden tot een besparing van 214 €/inwoner/jaar in zorgkosten, vooral dankzij verminderde ziekteverzuim.

En dan gaat het nog niet over alle andere (ecosysteem)voordelen die zo gecreëerd worden. De lokale natuur zorgt voor een betere luchtkwaliteit, minder fijnstof, minder lawaaihinder en een aangenaam gevoelsklimaat. Dat is investeren in mens, natuur én leefmilieu! Stadsbossen, buurtbossen, speelbossen, loopbossen of tiny forests, overal valt er wel een groen gezondheidsbeleid op maat van de buurt uit te werken.

Baden in het bos

Afsluiten doen we met een opkomende hype uit Japan. Daar zien ze "Shinrin-Yoku", oftewel bosbaden, als een onmisbaar onderdeel van het leven om als persoon gezond te blijven. De overheid organiseert al sinds de jaren 80 programma's rond bosbaden om

mensen te helpen zich preventief te wapenen tegen de dagelijkse (werk)drukke.

Met een bosbad laat je je helemaal onderdompelen in het bos en neem je de sfeer ervan op met al je zintuigen. Bomen knuffelen hoeft niet per se, maar het kan zeker! Ook volgende tips zetten je alvast goed op weg:

Ten eerste, laat je telefoon en camera thuis; die heb je al zeker niet nodig. Ten tweede, zoek een plek in het bos waar het aangenaam vertoeven is. Neem je tijd en hou het ook rustig. Bosbaden is vooral een mentale sport. Bij een gewone boswandeling ga je meestal vrij snel en let je niet echt op je omgeving. Dat is bij bosbaden net omgekeerd. Kijk, luister, snuif (enkel lucht!) en geniet. Hoor de vogelgeluiden, voel de boomschors, ruik de bladeren en waarom ook niet, pak eens een handje bosgrond vast! Doe gerust even je schoenen uit, dan voel je het strooisel en misschien ook een kriebelend miertje op je been. In het begin kan het onnatuurlijk aanvoelen om je dagdagelijks tempo plots zo te vertragen. Maar probeer het eens uit, wie weet is het echt iets voor jou.

Meer weten over bos, natuur en gezondheid?

- Toekomstvisie 'Bos en samenleving' www.bosforum.be
- Wetenschapsbrochure Natuur en Gezondheid www.bosplus.be
- Factsheet Natuur en Gezondheid www.ivn.nl
- Bewegen in het groen www.30-30.be
- Natuur op wandelafstand www.natuurpunt.be
- Natuurrapport - Hoofdstuk Welzijn www.inbo.be

NATUUR

Soort in de kijker

Mopsvleermuis © ruchomor

Mopsvleermuis (*Barbastella barbastellus*)

Classificatie: zoogdieren, vleermuizen, gladneuzen

Statuut: Soortenbesluit categorie 3, habitatrichtlijn bijlage IV, regionaal uitgestorven

Lengte: 4,5 - 5,8 cm

Spanwijdte vleugels: 26 - 29 cm

Gewicht: 6 - 14 g

Uiterlijk: zwartbruine tot zwarte rugvacht met lichtere haarpunten, kleine ogen en korte in het midden gespleten snuit die doet denken aan een mopshond, brede boven de neus vergroeide oren.

Geluid: 32 - 40 kHz

Verspreidingsgebied: van West-Europa tot de Krim en de Kaukasus, in Marokko en op de Canarische Eilanden, zeer zeldzaam in Vlaanderen.

Leefgebied: beboste gebieden en kleinschalige beboste landschappen met lijnvormige landschapselementen.

Voeding: motten, muggen, nachtvlinders en andere kleine insecten.

Levenswijze: kort na zonsondergang.

Jachtwijze: geen duidelijke jachtwijze, maar een vrij snelle vlucht langs een vaste, rechtlijnige route, met een uitval naar een vliegend insect is meermaals vastgesteld.

Zomerverblijfplaats: bomen (achter loshangend schors), spleten in gebouwen.

Winterverblijfplaats: bomen (achter loshangend schors), ondergrondse verblijven (ijskelder, fort, watergang...).

Winterslaap: oktober/november - maart/april

Voortplanting: paring voornamelijk in winterverblijven.

Draagtijd: tot eind juni - begin juli

Vliegvlug: 4 - 5 weken

Levensverwachting: max. 23 jaar

Beheer: aangepast bosbeheer, behoud en herstel van kleinschalige valleilandschappen met verbindingselementen.

Rosse vleermuis © batkharkiv

Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*)

Classificatie: zoogdieren, vleermuizen, gladneuzen

Statuut: Soortenbesluit categorie 3, habitatrichtlijn bijlage IV, kwetsbaar

Lengte: tot 8 cm

Spanwijdte vleugels: 32 - 40 cm

Gewicht: 19 - 40 g

Uiterlijk: grote vleermuis met roodbruine (rossige) rugvacht, donkerdere buikzijde, donkerbruine oren, snuit en vleugels, die lang en smal zijn.

Geluid: 2 typisch afwisselende roepen; lange 20 kHz-toon, nadien hoog-laag-hoog dat eindigt op 25 kHz

Verspreidingsgebied: gans Europa, behalve uiterste noorden en zuiden.

Leefgebied: waterrijke gebieden en natte valleilandschappen zoals open moerasgebieden, vijvers, vennen, waterplassen.

Voeding: tweevleugeligen, kokerjuffers, kevers en vlinders.

Levenswijze: vanaf 10 - 30 min. na zonsondergang, soms ook voor zonsondergang.

Jachtwijze: snel en hoge vlucht, foerageren tot 200 m boven water en moerassige gebieden in rechte lijn, ook boven straatlantaarns. Jachtgebied tussen 2,4 à 10 km rond verblijfplaats.

Zomerverblijfplaats: holle bomen, maar in het Oosten ook gebouwen.

Winterverblijfplaats: holle bomen

Winterslaap: oktober/november - maart/april

Voortplanting: eind juli/augustus - oktober

Draagtijd: half juni - begin juli, in Midden-Europa 2 jongen per vrouwtje, naar het Westen neemt dit af.

Vliegvlug: na 4 weken

Levensverwachting: max. 12 jaar

Beheer: beschermen van het behoud van oude, dikke bomen met holten (voornamelijk exoten vanwege de zachte structuur), behoud en herstel van waterrijke gebieden in de onmiddellijke omgeving van de bewoonde bosgebieden.

Tweekleurige vleermuis © Wikimedia

Tweekleurige vleermuis (*Vespertilio murinus*)

Classificatie: zoogdieren, vleermuizen, gladneuzen

Statuut: Soortenbesluit categorie 3, habitatrichtlijn bijlage IV, onvoldoende gekend

Lengte: 5 - 6,5 cm

Spanwijdte vleugels: 27 - 33 cm

Gewicht: 12 - 23 g

Uiterlijk: donkerbruin rugvacht met witte haarpunten, een sterk contrasterende licht gekleurde buikzijde, smalle vleugels, zwart-bruine snuit, oren en vleugels.

Geluid: 2 sonortypes: 20 - 50 kHz en 25 - 27 kHz.

Verspreidingsgebied: Zuid-Scandinavië, Oost-Frankrijk, de Alpen en Centraal-Europa oostwaarts tot Korea.

Leefgebied: voorkeur voor waterrijke gebieden, bossen en halfopen agrarische gebieden. Foerageert in rechtlijnige vlucht of in grote cirkels op 5 - 40 m hoogte. Uitgesproken trekgebieden (tot ca. 1500 km).

Voeding: vliegen, muggen en motten.

Levenswijze: tussen zonsondergang en -opgang.

Zomerverblijfplaats: van nature in rots-spleten, maar ook in nauwe ruimten in hoge gebouwen.

Winterverblijfplaats: boomholten, nauwe ruimten in gebouwen, grotten en kelders.

Winterslaap: oktober - maart

Voortplanting: juli - eind oktober

Draagtijd: begin juni, meestal 2 tot uitzonderlijk 3 jongen per vrouwtje.

Vliegvlug: na 5 - 6 weken

Levensverwachting: max. 12 jaar

Beheer: beschermen van geschikte winter- en zomerverblijfplaatsen.

**U beheert uw erfgoed
met uiterste zorg.**

**Wij doen hetzelfde
voor uw verzekeringen.**

Wat u nauw aan het hart ligt, beschermt u met uiterste zorg. Of het nu gaat om uw patrimonium, uw professionele activiteiten of uw gezin. Wij dragen daar graag ons steentje aan bij. Dankzij onze jarenlange ervaring in het verzekeren van ondernemingen, bedrijfsleiders en zelfstandigen uit alle sectoren weten we perfect hoe we u optimaal kunnen beschermen.

Wenst u meer informatie of persoonlijk advies? Bel ons op **03 482 15 30** of mail naar **info@vandessel.be**.

Over Van Dessel Insurance Brokers

Van Dessel biedt onafhankelijk verzekeringsadvies aan ondernemingen en particulieren. Wij beheersen uw risico's met een pakket polissen op maat van uw bedrijf en uw gezin. En met juist advies van specialisten.

www.vandessel.be

VD
Van Dessel
Insurance Brokers

Electronic Meter Connect (EMC)

Timbtrack

Publi-artikel

Vereenvoudig uw leven tijdens de kubering- en bosinventarisfase!

Het principe is eenvoudig: meet uw bomen op dezelfde manier als met een klassiek meetlint, maar de codering van de omtrek en andere parameters die nodig zijn voor de inventarisatie, gebeurt automatisch. Bovendien koppelt de EMC gps-gegevens aan elke gemeten boom.

Dit voegt een zeer visuele dimensie toe aan de inventaris en maakt het gemakkelijk om geïsoleerde bomen in een perceel te vinden. Vb. in het kader van Natura 2000, wordt de lokalisatie van dode bomen of van biologisch waardevolle bomen vergemakkelijkt.

De gegevens verzameld op het terrein (afmetingen, boomsoorten, het verloop, de hoogte...) kunnen vervolgens in een paar klikken op uw Timbtrack-account gedownload worden.

Om een concreet beeld te krijgen, hebben we één gebruiker geïnterviewd:

Waarom werd u door Timbtrack overtuigd?

Ik was op zoek naar een geïntegreerde oplossing die me veel tijd zou kunnen besparen en die mij in staat zou stellen mijn bos beter te beheren. De EMC en Timbtrack software voldoen aan mijn verwachtingen.

Wat is volgens u de belangrijkste meerwaarde van deze technologie?

Tijdwinst, de duidelijkheid van de informatie en het gebruiksgemak. Wanneer de gegevens in de EMC worden opgeslagen, volstaat het om deze op het platform te importeren om toegang te hebben tot een globale en gedetailleerde weergave. De gegevens worden op een zeer visuele manier voorgesteld:

- Lokalisatie van de bomen
- Automatische berekening van het volume- en perceeloppervlakte,
- Houtwaardering volgens de prijs/m³/boomsoort,
- Analytische verhoudingen (m³/ha, m²/ha),
- Lijst van de bomen met alle parameters (boomnummer, boomsoort, omtrek, hoogte, volume, etc.)
- Histogram per omtrekcategorie,
- Archief van de gegevens,
- Excel-exports

Regen of sneeuw, het gebruik van de EMC is geen probleem. Het werkt heel goed. Het is veel gemakkelijker, het instrument is waterdicht. Gedaan met bevroren vingers of doorweekt papier.

Het feit dat men via een web-platform moet gaan levert geen problemen op ?

Dit is precies wat ik hen tijdens ons eerst contact vroeg, maar ik werd snel gerustgesteld.

Het platform is zeer intuïtief. Dit is niet moeilijker dan mijn mailbox en indien ik vragen heb, is het Timbtrack-team erg reactief. Ik voel me nooit alleen!

Is het instrument nauwkeurig?

Ja, de omtrekken zijn op de centimeter afgerond, nauwkeuriger kan niet!

Ziet u beperkingen in het gebruik van dit instrument?

In het geval van ongunstige weersomstandigheden kan de lokalisatie een relatieve nauwkeurigheid van 20 m hebben, het fysieke markeren van bomen is daarom absoluut noodzakelijk. Niettemin is de nauwkeurigheid op een heldere dag zeer goed.

Echter, aangezien de meetlijn redelijk fijn is, moet men wel aandachtig zijn dat het recht staat, maar nogmaals, het is een gewoonte die snel wordt genomen en die vergelijkbaar is met de aanpassing van het klassieke lint.

Vandaag, na een paar maanden gebruik van het instrument, denkt u dat Timbtrack uw leven heeft vereenvoudigd?

(Gelach) Niet alleen de mijne... Mijn zoon en mijn vrouw, die vaak met mij kwamen markeren, zijn verheugd, nu gaat het sneller. Maar serieus, ja, het heeft het probleem van papierwerk verwijderd, alsook inventarisfiches die ik als enige kon begrijpen. Bovendien, dankzij het platform en het didactische aspect van het apparaat, zijn mijn kinderen nu geïnteresseerd in het bos en voor mij is het van onschatbare waarde!

Dankzij Timbtrack heb ik nog veel meer interacties met mijn bosingenieur, het vervangt zijn ingrijpen niet, integendeel, mijn plezier om samen te werken is gestegen!

U kunt alle informatie terugvinden op:
<https://www.timbtrack.com/>

OP ZOEK NAAR
EEN KLARE EN BEGRIJPBARE FORMULE
VAN LANDBOUW OP UW GROND?

AGRILAND, UW BESTE PARTNER!

WWW.AGRILAND.BE · E-MAIL: SUPPORT@AGRILAND.BE · TEL.: 010 232 900

Kwaliteitsstammen van inlandse eik op de rondhoutveiling in het Meerdaalwoud - © Landmax

Bos

De rondhoutveiling

Auteur : Jeroen Truyen, Landmax

Op een rondhoutveiling worden hoogwaardige stammen verzameld en individueel of in kleine loten te koop aangeboden. Zo kunnen geïnteresseerde houtkopers erg selectief op stammen bieden die geschikt zijn voor de specifieke doelstelling die ze voor ogen hebben.

Ooit was het gangbaar dat individuele bomen in het bos geteeld en gekapt werden met een welbepaalde doelstelling voor ogen. Zo gaf men sommige eiken zo veel groei-ruimte en tijd dat ze op termijn dik genoeg waren om de as van een windmolen te leveren. Mechanisatie in de bosbouw leidt al enige tijd tot een tendens richting schaal-vergroting bij kappingen en meer uniforme, afgevlakte houtsortimenten. De rondhoutveilingen die zich de laatste tijd in Duitsland, Frankrijk, Nederland en sinds dit jaar ook in België gevestigd hebben, bieden echter een tegenbeweging in deze evolutie. Op een rondhoutveiling is het namelijk mogelijk een goede prijs te krijgen voor die paar hele mooie of bijzonder gevormde stammen. Begin 2019 bracht Landmax eikenstammen van twee kasteeldomeinen tot op de rondhoutveilingen van Arnhem (NL) en Meerdaalwoud. De gemiddelde verkoopprijs lag op € 370/m³, met uitschieters tot zelfs € 650/m³ in Arnhem en € 850/m³ in het Meerdaalwoud. Dit zijn erg mooie prijzen die het rechtvaardigen om van een succes te spreken. Ter referentie: de verkoopprijs van zwaar kwaliteitshout van inlandse eik op

stam bedraagt momenteel € 200 à € 250/m³. Ten opzichte van houtverkoop op stam is het wel zo dat de organisatie- en exploitatiekosten hoger liggen. In die zin is het cruciaal dat je alles op een efficiënte manier kan organiseren. Zo streef je bijvoorbeeld best naar één of enkele volle vrachten om de transportkosten laag te houden.

Jaarlijks komen er rondhoutveilingen met recordopbrengsten naar buiten die de neiging hebben betoverend te werken. Het gebeurt echter steeds dat er ook stammen verkocht worden in prijsklassen die in beperkte mate hoger zijn ten opzichte van de verkoop op stam.

Wat bepaalt er nu juist het succes?

Allereerst is het noodzakelijk een goede inschatting te maken van de kwaliteit van de stammen die je wil verkopen. Overgroeiingen, symmetrie, diameter, verloop, scheuren... houtkopers doen in een oogopslag veel indrukken op als ze naar een stam kijken. De ene boomsoort is ook

de andere niet. Verkoop van de reguliere naalddhoutsoorten realiseert door de band genomen geen tot een beperkte meerwaarde. Een uitzondering kan bijvoorbeeld wel een stam van een atlasceder of taxus zijn. Kwaliteitsstammen van edele loofhoutsoorten als kers, esdoorn en es, noot en iep kunnen doorgaans wel mooie resultaten voorleggen. Naar beuk daarentegen blijkt er de laatste tijd dan weer wat minder vraag. Voor inlandse eik, de meest aangeboden soort op rondhoutveilingen, is er al jaren een stijging van de marktprijs.

Samengevat mag je stellen dat rondhoutveilingen voor eigenaars de uitgelezen mogelijkheid bieden om een prijs naar waarde te krijgen wanneer die enkele echte kwaliteitsbomen gekapt dienen te worden. Mooie bomen die na kapping een hoogwaardige houtverwerking ondergaan en een tweede leven krijgen als parket, meubel- of fineerhout... strekt het werk van verschillende generaties bosbeheerders tot eer.

www.wavekarting.com

TEL: 058 23 14 75 - info@wavekarting.com

INCENTIVES
TEAMBUILDING
BEZOEK DE
ZEEHONDJES!

Bestuur zelf een motorboot
en vaar op de Noordzee!

Verken de kust met
onze luxe motorboten

www.knokkeboat.be
info@knokkeboat.be

Landelijk Vlaanderen

Thuis op het platteland

Raakt u of uw kennis ook niet wijs uit alle geldende regelgevingen?
Wilt u op de hoogte blijven van de laatste nieuwtjes?
Wilt u praktijkervaringen van andere eigenaars leren kennen?

Meer nog:

- Wil u gecontacteerd worden wanneer een nieuw project in uw omgeving van belang is voor uw eigendom?
- Heeft u advies nodig in een dossier?
- Heeft u onze kennis en ervaring nodig bij een probleem of geschil?
- Wil u beroep doen op ons netwerk om een knelpunt aan te kaarten?

Ondersteun dan vandaag nog
Landelijk Vlaanderen en u kunt
rekenen op onze steun!

Landelijk Vlaanderen

Prosper: *"Moet ge nu wat weten?
Ik heb vorige maand wat bomen
gekap langs mijne vijver en nu
krijg ik daarvoor een boete in de
bus!
Wat moet ik nu doen?"*

Michel: *"Maar Prosper toch, zijt
gij nog geen lid van Landelijk
Vlaanderen? Dan had ge wel
geweten dat ge als eigenaar nog
niet zomaar al moogt doen wat ge
wilt op uwe grond."*

Natuurdecreet, criteria duurzaam bosbeheer, veldwetboek, codex ruimtelijke ordening, burgerlijk wetboek, pachtwetgeving, jachtdecreet, stedenbouwkundige verordeningen, ruimtelijke uitvoeringsplannen, natuurinrichtingsprojecten, landinrichtingsprojecten, ruilverkavelingen, onteigeningen, trage wegen, erfgoeddecreet, besluit cultuurgoederen, schenkbelasting, erfenisbelasting, grondtaks, pachtprizen, beheerovereenkomsten, natuurbeheerplannen, stroomgebiedbeheerplannen, soortenbesluit, boscompensatie...

Hoe word ik lid?

- Het 'Zilveren lidmaatschap' bedraagt € 60 + een oppervlaktebijdrage van € 2 per ha.
- Extra hulp nodig bij u ter plaatse, kies dan voor ons 'Gouden lidmaatschap' voor € 450 + een oppervlaktebijdrage van € 2 per ha.
- Stort uw lidgeld op IBAN BE37 3350 4426 9028 met de vermelding "lidgeld + uw naam"
- Contacteer ons gerust voor meer informatie op info@landelijk.vlaanderen of 02 217 27 40.

Landelijk Vlaanderen lobbyt op Vlaams niveau voor een betere omgeving voor de private eigenaar en beheerder en strijdt voor een multifunctionele aanpak met een leefbare economische return voor de eigenaar. Wie wil meegenieten van het buitengebied is welkom, maar met respect voor ons levenswerk!

Voor meer info, neem gerust een kijkje op onze website:
www.landelijk.vlaanderen

Interview

Onmisbare oren, ogen en helpende hand der wet: de rol van de bijzondere veldwachter

Handhaving in het buitengebied

Auteurs: Alec van Havre en Benny Coulier, voorzitter van het VIBV

De toenemende maatschappelijke druk op het platteland wordt vaak in populaire termen uitgedrukt: meer sport en recreatie, een grotere vraag naar belevenis van landschap, erfgoed en natuur, het uitwerken van uitgebreide toegankelijkheid of nieuwe ruimtelijke verbindingen. De schaarse open ruimte in Vlaanderen moet beantwoorden aan een steeds grotere vraag naar verschillende functies. Dit samenspel van interacties beheren op het terrein is echter geen sinecure. Nieuwe mogelijkheden brengen immers nieuwe uitwassen en problemen met zich mee. Ook eisen de verstedelijking en moderne evoluties hun tol op het vlak van criminaliteit, drugs- en andere afval, sluikstorten, destructieve stroperij, aantasting van natuurwaarden enz. Het thema van handhaving op het terrein is terug van weggeweest en de vraag naar een meer effectieve en gestructureerde aanpak klinkt luider. Het is dan ook nodig de rol van de bijzondere veldwachter (hierna afgekort BVW) in Vlaanderen opnieuw te belichten en de toegevoegde waarde ervan in de kijker te stellen. Hierover gaan wij graag in gesprek met de heer Benny Coulier, reeds 10 jaar voorzitter van het Vlaams Instituut voor de Bijzondere Veldwachters (VIBV).

AvH: vele actoren in het buitengebied zijn niet vertrouwd met het VIBV. Kunt u dit even toelichten en uw inzet voor de vereniging verduidelijken?

BC: graag. Het VIBV (www.vibv.net) is als vzw een belangenvereniging en vertegenwoordigt vandaag ongeveer een 500-tal BVW's. Deze leden komen uit de 5 Vlaamse provincies. Een kleine 20 jaar geleden werd de vereniging opgericht en sindsdien is zij niet meer weg te denken uit het wereldje van de BVW's. Al jaren zet het VIBV zich in om de belangen van haar leden veilig te stellen. De oprichting van een dergelijke vzw was noodzakelijk, omdat de BVW's over de 5 Vlaamse provincies verdeeld waren en geen eenduidige stem konden uitbren-

gen op gewestelijk en federaal niveau. Zo duurde het meer dan tien jaar (2006) om een statuut te verwerven voor de BVW's, dat nu ondermeer in een betere opleiding en bijscholing voorziet. Wij blijven de overheid dan ook stimuleren om als regelgever inconsistenties weg te werken en om de professionaliteit van de BVW's te verhogen. Een aantal zaken die betrekking hebben op de BVW worden nog provinciaal geregeld, andere wetgeving is dan weer een gewestelijke of federale bevoegdheid. Het VIBV wordt door de overheden, op alle niveaus, erkend als spreekbuis van de BVW's. Het is dan ook het doel van de vereniging om voor iedere BVW dezelfde voorschriften, verplichtingen en rechten te bekomen.

In mijn hoedanigheid van voorzitter kom ik veelvuldig in contact met allerlei federale, gewestelijke en provinciale overheden. Ook onderhoud ik op zeer regelmatige basis de contacten met de vereniging voor Waalse BVW's. Ik ben ook coördinator van de opleidingen en heb verschillende praktijkdagen georganiseerd. Tevens geef ik les aan kandidaat BVW's en organiseer ik bijscholing.

AvH: wat is een BVW eigenlijk? Wat moet men onder deze term verstaan?

BC: onder de term BVW vallen alle personen die zijn aangesteld op grond van het artikel 61 van het Veldwetboek. Op grond van dit artikel worden ondermeer de bijzondere wachters, de domeinwachters, de provinciale wachters, de beëdigde jachtwachters en private boswachters aangesteld. BVW's kan men onderverdelen in 3 categorieën:

- jachtwachters (houden toezicht op de jachtrechten van de aansteller);
- visserijwachters (houden toezicht op de visrechten van de aansteller, voornamelijk Wallonië);
- domeinwachters (houden toezicht op eigendommen, gebouwen, domeinen en sites van de aansteller).

In 1999 werd er een coördinatie doorgevoerd en werden de termen "wachters", "beëdigde jachtwachters", "bijzondere wachters" en "veldwachters" vervangen door de benaming "bijzondere veldwachters".

Spijtig genoeg is deze coördinatie nog niet in alle wetgeving doorgevoerd. Zo spreken de Wapenwet en het Jachtdecreet over "bijzondere wachters" en vermeldt de douanewetgeving nog "beëdigde particuliere wachters".

BVW's zijn personen die aangesteld (of aangenomen) zijn door een particulier, WBE, natuurgroepering of een openbare instelling (zoals universiteit, OCMW, enz.) en toezicht houden op landelijk gelegen eigendommen, terreinen, bossen en/of jachtgebieden van hun aansteller. Ze zijn belast met het bewaken van de rechten van hun aansteller en sommigen helpen ook bij het onderhoud

van de bossen of KLE's en voederen in de winter het wild bij.

Meestal zijn het geen overheidspersonen of ambtenaren (met uitzondering van de provinciale wachters).

De BVW is in zijn functie een officier van gerechtelijke politie met beperkte bevoegdheid en hij heeft hiertoe de eed afgelegd voor het vrederecht.

Niet iedereen kan BVW zijn. Zo mag men terzelfdertijd geen politiek mandaat uitoefenen, politieagent zijn, het beroep van privé-detective, beveiligingsonderneming of dat van wapenhandelaar uitoefenen.

De BVW mag ook niet zelf jagen of vissen op het gebied waarop hij is aangesteld en geen bloed- of aanverwant tot in de derde graad van zijn aansteller zijn, of met de jacht- of visrechthouders die op het gebied jagen of vissen.

AvH: hoeveel BVW's telt Vlaanderen?

BC: hoe vreemd ook, er bestaan geen exacte gegevens. Maar via de provinciale administraties weten wij dat er in Vlaanderen vandaag nog een 500-tal BVW's zijn. De provincie Oost-Vlaanderen telt het hoogste aantal BVW's. In die provincie waren er in 2013 nog 167 BVW's actief.

AvH: welke zijn de bevoegdheden van een BVW?

BC: de BVW mag welbepaalde misdrijven opsporen en vaststellen (identiteit opvragen, proces-verbaal opstellen). Hij is een officier van gerechtelijke politie met beperkte bevoegdheid. Deze beperking situeert zich op 2 vlakken. Zo is hij alleen bevoegd om misdrijven vast te stellen in zijn aanstellingsgebied en dit voor de toepassing van een reeks bijzondere wetten, die naast het Veldwetboek (bescherming van eigendommen van welke aard ook), het bos, de jacht, het behoud van natuur en milieu en de riviervisserij betreffen.

De eigenlijke omvang van de bevoegdheid van een BVW wordt bepaald in zijn aanstel-

lingsakte. Dit wil dus concreet zeggen dat de inhoud van deze akte de bevoegdheid van de BVW precies omschrijft en bepaalt.

Wordt er bijvoorbeeld in de aanstellingsakte alleen maar melding gemaakt van te bewaken jachtrechten, dan is de BVW alleen maar bevoegd om op te treden op het gebied van jachtmisdrijven en kan hij geen misdrijven in het kader van het Bosdecreet of tegen de natuur vaststellen.

Wordt er in de aanstellingsakte vermeld dat de BVW toezicht heeft op de eigendommen en de goederen en andere rechten van zijn aansteller, dan heeft hij bevoegdheid om op te treden op het gebied van misdrijven tegen eigendommen, die omschreven zijn in het Strafwetboek. In deze gevallen kan de BVW wettelijk optreden tegenover diefstal van veld- en bosgewassen, vernielingen en beschadigingen, het aanrichten van schade aan private wegen en gebouwen, verwoesting van veldvruchten, planten, bomen, enten, granen, voeder en vernieling van landbouwgereedschappen, vernieling van afsluitingen, brandstichting, enz.

AvH: hoe herkent men een BVW? Welke kentekens moeten gedragen worden?

BC: een heel herkenbaar embleem wordt op alle onderdelen van het typische groene uniform aangebracht. Op de trui en het hemd moeten er ook schouderstukken gedragen worden. De BVW draagt ook een legitimatiekaart tijdens de uitoefening van zijn functie om zijn hoedanigheid te doen blijken.

AvH: soms bemerkt men BVW's met een geweer over de schouder. Mag iedere BVW gewapend zijn?

BC: Neen. Eigenlijk ben ik blij met uw vraag, want hierover bestaan er nog tal van misverstanden. Met het nieuwe Koninklijk Besluit van 2017 tot regeling van het statuut is het veel duidelijker geworden. Nu kan men stellen dat enkel de BVW's die beschikken over een jachtverlof (of dit jachtverlof kunnen verkrijgen) mogen gewapend zijn met een lang vuurwapen, toegelaten in het gewest waar het aanstellingsgebied gelegen is. In casu, toegelaten voor de jacht in Vlaanderen. Andere wapens zijn niet toegelaten.

AvH: hoe wordt men officieel tot BVW erkend?

BC: men wordt pas BVW na erkenning door de gouverneur, waarvoor men eerst een basisopleiding moet volgen. Deze wordt gespreid over verschillende lesdagen en omvat 80 uren. Jaarlijks worden er een tweetal opleidingen in Vlaanderen door verschillende politietscholen georganiseerd. Tijdens de lessen maken de kandidaat BVW's o.a. kennis met :

- de bevoegdheden van de BVW,
- de specifieke bijzondere wetten,
- het opstellen van een proces-verbaal,
- het veilig en verantwoord kunnen optreden.

Na de lessen volgt er uiteraard een examen waarvoor men geslaagd moet zijn, en voldoet de kandidaat aan de andere voorwaarden zoals nationaliteit, meerderjarigheid en

oefent hij of zij geen functie uit welke niet gecombineerd mag worden met de functie, dan kan de gouverneur de erkenning verlenen.

AvH: de private sector levert heel wat aanstellers van BVW's aan. De vervanging van de oudere generatie dient zich met rasse schreden aan.

De vraag naar een verdere en betere motivatie van de jongere generatie is derhalve van groot belang. Het lijkt erop dat men hiervoor eerst moet kijken naar de motieven die in het algemeen vrijwilligers aanzet om bergen te verzetten op het terrein: geloof in de opdracht, vertrouwen en gedeelde ervaring met de aansteller, toeëigening van de activiteiten op of in een bepaald gebied, maatschappelijk respect en erkenning, effectiviteit, zich kunnen toeleggen op de essentie van de functie, de vruchten van zijn werk kunnen zien. Er moet dus vermeden worden dat randfenomenen als verhoogde complexiteit, administratieve druk, onnuttige tijdsroof, uitholling van bevoegdheden (in rechte of in de praktijk), deconsideratie, enz. hier roet in het eten komen gooien. Zeker omdat de toegevoegde waarde van BVW's op het terrein voor politie, overheden en de maatschappij zeer groot is.

BC: jazeke, BVW's zijn en blijven een onmisbare rader in het landelijk netwerk. Omdat zij een officiële opdracht uitoefenen, zijn zij zeer goed geplaatst om als

aanspreekpunt voor politie en overheden te fungeren over alles wat zich in het buitengebied afspeelt. Deze laatsten hebben immers niet altijd de kaders, de tijd of de middelen om een hoge graad van aanwezigheid en toezicht te verzekeren. Aan de andere kant, maken BVW's ook volwaardig deel uit van de lokale actoren op het platteland, wat bijzonder nuttig is om acceptatie en medewerking (al dan niet rond handhaving) te verkrijgen.

Het zijn zij die vooral 's avonds, in de nachtelijke uren en tijdens het weekend op pad gaan. Juist dan is het in de bossen en op het platteland soms een vrijstaat.

Zij zijn de oren en ogen in het veld om een halt te roepen aan criminaliteit en verstorend gedrag. Door hun aanhoudende buurt- en terreinwerking dragen zij sterk bij tot het veiligheidsgevoel. Zij zijn een rem op inbraken en vernielingen op de buiten, diefstallen, drugsafval, aanhoudende sluikstorting, wildcrossen en -kamperen, destructieve stroperij, illegale lozingen, aantasting van natuurwaarden, illegale aanwezigheden, enz. Vermindering van het toezicht door BVW's is een uitnodiging tot dergelijke praktijken. Ook voor de onmiddellijke opsporing van bepaalde diersoorten die gereguleerd moeten worden, bv. everzwijnen, is de werking van de BVW's van grote toegevoegde waarde. Landbouwers en werkmensen hebben immers geen tijd meer om dagelijks de landerijen af te gaan of zitten vast in tijdschema's.

AvH: een niet te onderschatten opkomende rol is eveneens de voorlichting van het bredere publiek.

Net als de lokale politie het publiek op correcte en geïnformeerde wijze in goede banen moet leiden op het openbaar domein, is deze taak meer en meer weggelegd voor

BVW's op de terreinen waarvoor ze aange-
steld zijn en waar ze in de praktijk meestal
instaan voor de essentiële aspecten van
het terreinbeheer (observatie, beplantingen,
onderhoud bossen, wegen en paden, land-
schapselementen, jacht-en faunabeheer,
enz.). Voor de praktische toepassing van
de (minimale) toegankelijkheid in het kader
van de nieuwe natuurbeheerplannen kan dit
van beslissend belang zijn. Wil men vooral
private beheerders stimuleren om ambitieu-
ze beheerplannen aan te gaan en voor meer
begeleiding, monitoring en openstelling te
zorgen, dan is het element van efficiënte
terreinwerking en handhaving een basis-
voorwaarde. De overheid kan dit alleen maar
van ver garanderen, tenzij de goede werking
van BVW's op het terrein actief ondersteund
en gestimuleerd wordt. Dit vormt een
(haalbare en betaalbare) oplossing die snel
maatschappelijk kan renderen.

BC: er is, denk ik, ook een duidelijke
omslag in communicatie gewenst, zodat het
publiek correct geïnformeerd wordt over de
bevoegdheden en toegevoegde waarde van
de BVW. Velen, ook binnen de overheid, zijn
hierover onwetend of leven nog met de idee
dat dit een soort van "restant" uitmaakt uit
een louter jachtverleden, waarover niet al te
veel gezegd moeten worden omdat dit niet
zou stroken met de moderne realiteit. De
onwetendheid strekt zich dan ook meestal
uit over wat allemaal fout kan lopen op het
platteland en wat nodig is om het aan te
pakken. Handhaving moet weer serieus
opgevat worden. De naïviteit moet eruit.

**AvH: het contrast kan niet groter zijn
met Nederland, waar handhaving in
het buitengebied als een prioriteit
beschouwd wordt.**

De provincies organiseren er symposia en
workshops rond de rol van bijzondere op-
sporingsambtenaren (BOA's, te vergelijken
met onze BVW's) en er worden specifieke
samenwerkingsconvenanten voor een
verbeterde werking van BOA's afgesloten
tussen provincies, waterschappen, gemeen-
ten, terreinbeherende verenigingen, wild-

beheereenheden, particuliere sector enz. Er
wordt in Nederland objectief geanalyseerd
en geconcludeerd dat de loutere actie van
politie en ambtenarij niet kan voldoen aan
de moderne vereisten van handhaving op
het terrein en dat er duidelijk een inhaalbe-
weging nodig is.

BC: eerst hebben wij in Vlaanderen nood
aan een reactualisatie en herwaardering van
alles wat met de BVW te maken heeft.
Het warm water moet niet opnieuw
uitgevonden worden. Herwaardering kan
snel voor verbetering en succes zorgen:
vlotte steun, erkenning en waardering door

Vlaamse, provinciale en gemeentelijke
overheden; nauwe contacten en efficiënte
informatieuitwisseling met de lokale politie
(ook grensoverschrijdend), gezamenlijke
acties en systematische steun van het
gerechtelijk apparaat voor efficiënte ver-
volging; goede opleidingsmogelijkheden op
maat van terreinmensen in de verschillende
arrondissementen; adequate apparatuur en
toegang tot moderne handhavingsinstru-
menten; wetgeving aangepast aan de noden
op het terrein. Er kan ook gedacht worden
aan complementaire werkmiddelen om
de investeringen door aansteller en BVW te
stimuleren en bij te staan. Hiermee komen
wij al een heel eind verder.

**AvH: gefeliciteerd voor uw actie
binnen het VIBV en vanuit Landelijk
Vlaanderen hebt u onze volle steun
om de herwaardering van de BVW in
Vlaanderen te bekomen. Hartelijk dank
voor dit leerrijk gesprek!**

Telemak®

webcast
streaming
video services

Contact:

Emmanuel De Groef
Tel: +32 2 709 10 50
manu.de.groef@telemak.com
www.telemak.com

Landbouw

“Let’s get serious.”

Auteur: Jurgen Tack

Op dinsdag 9 april 2019 ging in Brussel het jaarlijkse ‘Forum for the Future of Agriculture’ (FFA) door. Het FFA is en blijft het belangrijkste Europese event waar de interactie tussen landbouw, natuur en leefmilieu besproken wordt.

Janez Potocnik, voorzitter van het FFA, voormalig Europees Commissaris voor Wetenschapsbeleid en voormalig Europees Commissaris voor Leefmilieu, zette de conferentie sterk in. Hij wees erop dat we de problemen die onze toekomst bepalen negeren om vandaag comfortabel te kunnen leven. Dergelijke strategie kan politici een hervervorming opleveren, maar we zijn het aan de toekomstige generaties van burgers, landbouwers en consumenten over de gehele wereld verschuldigd om nu te reageren. Het is alsof we een experiment ondergaan waarbij we willen nagaan wie het langst de realiteit kan ontkennen waarbij de winnaars uiteindelijk de grootste verliezers zullen zijn en daarbij iedereen met zich mee zullen sleuren in hun val. Tijd voor actie dus want als onze politici de moed hebben, kunnen we met z’n allen een betere toekomst realiseren voor de toekomstige generaties. Daarvoor moeten we evenwel echt handelen, niet doen alsof.

Janez Potocnik, voorzitter van het FFA, copyright ELO

“We are choosing to ignore the fate of tomorrow in favor of a comfortable today. That may be pleasant today – it will even get you elected. But it is not worthy of ourselves, our politics, and certainly not of the next generation of citizens, farmers, consumers around the world.” (Janez Potocnik, voorzitter FFA)

Erathrin Cousin, voormalig directeur FAO, copyright ELO

Zoals elk jaar kan het FFA rekenen op enkele grote namen op het vlak van landbouw, natuur en leefmilieu. Dit jaar mocht het FFA Erathrin Cousin, voormalig directeur van het Wereld Voedsel Programma (FAO) (2012-2017) ontvangen. Ook zij riep op tot actie. De cijfers die zij voorlegde, dwingen ons om toch eens stil te staan bij het belang van voedselveiligheid. 821 miljoen mensen op

onze wereldbol hebben deze zekerheid vandaag niet. Een opvallend cijfer daarbij is dat de gemiddelde leeftijd van de landbouwers in Afrika (onder de Sahara) 65 jaar is, terwijl de gemiddelde leeftijd van de bevolking amper 25 jaar is.

“Let’s get serious.” (Erathrin Cousin, voormalig directeur FAO)

Het FFA wordt jaarlijks eind maart georganiseerd. Dit jaar hadden de organisatoren het event met twee weken naar achter geschoven om te vermijden dat het in het vaarwater van de ‘Brexit’ zou komen. Finaal werd ook de ‘Brexit’ eerst kort uitgesteld tot de week van het FFA om later langer uitgesteld te worden (tot eind oktober). Michel Barnier, hoofonderhandelaar van de Europese Unie voor de ‘Brexit’, liet het FFA-publiek evenwel

Heather Mills, veganiste en oprichtster van VBites, copyright ELO

Emmanuel de Merode, directeur van het Virunga Nationaal Park, copyright ELO

weten dat niet de Brexit, maar de achteruitgang van ons leefmilieu en de klimaatwijziging de belangrijkste uitdagingen zijn voor Europa. Biodiversiteitswijzigingen en klimaatwijzigingen beperken zich immers niet tot de Europese grenzen en zijn belangrijke componenten om onze landbouw veilig te stellen naar de toekomst. Deze problemen moeten absoluut op Europees niveau aangepakt worden. Hij drong dan ook sterk aan op een groen Europa waarbij tegen 2050 de EU de eerste koolstofneutrale economie moet worden. Bovendien moet Europa een trekkersrol spelen bij het verantwoorde gebruik van natuurlijke hulpbronnen. Daartoe moet onze economie circulair worden en moeten we het verlies aan biodiversiteit als eerste continent in de wereld stopzetten. Hij waarschuwde de aanwezigen dat de ecologische schuld die we doorgeven aan de toekomstige generaties minimaal even problematisch is als de financiële schuld.

Twee discussiepanels sloten de voormiddag af. Een eerste over onze acties om de klimaatwijziging te bestrijden werd fel gekleurd door Philippe Lamberts, Belgisch Europees Parlements lid (Ecolo) en covoorzitter van de Europese Groenen die stelde dat we nog niet eens aan blussen dachten terwijl het huis al in lichterlaaie staat. De andere panelleden maakten hem evenwel duidelijk dat er wel degelijk werk wordt gemaakt van maatregelen. Wanneer ook het publiek de kans kreeg om tussen te komen, stelde Professor Van Montagu (wereldexpert op het vlak van genetisch gemodificeerde organismen) dat de wetenschap oplossingen aanreikt, maar dat het net de groene beweging is die deze oplossingen tegenhoudt.

Een tweede panelgesprek bediscussieerde de wijze waarop duurzaamheid in de toekomst moet gefinancierd worden want hier is iedereen het over eens: het gaat geld kosten om de duurzame zorg voor onze planeet in de goede richting te sturen.

De namiddagsessie werd geopend door Heather Mills, veganiste en oprichtster van VBites. Zij verloor op haar vierentwintigste een been in een ongeluk. Dat belette haar evenwel niet om een activiste, auteur, bedrijfsleider en campagneleidster te worden. Zij is ervan overtuigd dat veganisme de toekomst zal zijn voor iedereen op onze planeet. Voor haar is veganisme de oplossing tot een groot deel van onze leefmilieu- en klimaatproblemen.

"Let us not be here again in 10 years' time from now, having this same conversation, with the same solutions we gave 10 years ago." (Heather Mills, veganiste en oprichtster van VBites)

De drie volgende sprekers toonden nieuwe invalshoeken op het vlak van leefmilieu en landbouw. Teleri Fielden koos om landbouwster en schaapherder te worden in Snowdonia (UK). Zij waarschuwde dat systemen maar succesvol gewijzigd kunnen worden door mensen die deze systemen door en door kennen. Er is dan ook nood aan een veel grotere betrokkenheid van de landbouwgemeenschap bij de leefmilieu- en klimaatproblematiek. Toen werd het wel heel stil in de zaal. Bernie Krause is een geluidswetenschapper die via geluidsopnames landschappelijke wijzigingen vastlegt. Het publiek kreeg op deze wijze daadwerkelijk te horen wat de impact is van wijzigingen in onze omgeving op bv. de aanwezigheid van vogels en andere diersoorten. Jenny Du van Apeel Sciences mocht deze inspirerende sessie afsluiten met haar verhaal. Apeel Sciences slaagde er immers in om van plantenafval een product te ontwikkelen waardoor groenten en fruit veel langer vers blijven resulterend in heel wat minder voedselverspilling.

FFA zou FFA niet zijn als er ook geen uitgebreide aandacht zou worden besteed aan het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid van de Europese Unie (GLB). Zeker met de vele hervormingen die op stapel staan, kon dit onderwerp niet ontbreken. Het laatste panelgesprek ging specifiek in op de noodzaak om drastisch in te grijpen in de voedselverspilling. De rol van grote marktspelers, maar ook van de individuele consument kwam daarbij ter sprake.

Pre-FFA

De dag voor het FFA organiseerde ELO een studienamiddag rond economische modellen voor duurzame ontwikkeling. De hoofdspreker was niemand minder dan Emmanuel de Merode, directeur van het Virunga Nationaal Park, een UNESCO erfgoedsite in de Democratische Republiek Congo. Hij wist de toeschouwers te boeien met het bijzondere verhaal van duurzame ontwikkeling in en rond het Virunga Park met het oog op de bescherming van de zeldzame berggorilla's in het gebied. Hierbij wordt werk gemaakt van de ontwikkeling van enkele cruciale sectoren voor de regio: toerisme, duurzame energie, toegang tot financiering en de ontwikkeling van duurzame landbouw en (zoetwater) visserij. In de regio (Noord-Kivu) leven ruim 4 miljoen landbouwers die aan kleinschalige landbouw doen. De economische heropleving, de daling van het aantal slachtoffers onder de burgerbevolking en de groeiende populatie aan berggorilla's tonen aan dat zijn aanpak aanslaat.

Hazel Wong is directeur bij The Nature Conservancy (TNC). Zij deelde haar ervaring in natuurbehoudsinstrumenten voor private eigenaars. Zeker in de Verenigde Staten heeft men heel wat ervaring met dergelijke instrumenten.

Juan Carlos Santiago had dan weer heel wat kennis in huis over duurzame landbouw in zeer droge gebieden. Met heel wat ervaring in het Nabije Oosten kregen we tal van informatie over duurzame landbouw in gebieden met chronische watertekorten.

Pierre-Olivier Drège sloot de rij aan sprekers af. Hij gaf een overzicht van succesvolle interacties tussen landbouw en natuurbehoud. Hij lichtte ook de samenwerking toe tussen ELO en TNC met het oog op de ontwikkeling van een gamma aan instrumenten waarmee private eigenaars aan de slag kunnen in de EU terwijl hun economisch bedrijfsmodel overeind blijft.

Een gepassioneerd debat onder leiding van Jurgen Tack, algemeen directeur van Landelijk Vlaanderen, sloot deze sessie af. Hij besloot de vergadering met de vaststelling dat wat we ook trachten te realiseren op vlak van duurzame ontwikkeling, er een absolute noodzaak is en blijft om ecologische, economische en sociale elementen op een slimme wijze met elkaar te combineren.

CAZIMIR ADVOCATEN

CAZIMIR is ons eigenzinnig en geïntegreerd team van gespecialiseerde advocaten dat families en ondernemers helpt met al hun juridische vragen en zorgen over hun vermogen.

info@cazimir.be - www.cazimir.be

Nepeieren tegen overlast meeuwen?

Vooraf in kustgemeentes zorgen meeuwen voor heel wat overlast, vooral voor de bewoners. Een provinciaal overleg tracht hiervoor oplossingen te zoeken. Bestrijding is een mogelijkheid, maar het is gebonden aan vele voorwaarden en beperkingen zoals openbare veiligheid, luchtverkeer en volksgezondheid. Daarom overweegt men de eieren van grote meeuwen (zilverbreeuw en kleine mantelmeeuw) te vervangen door nepeieren. Dit moet vooral de agressie tegenover mensen en ook de geluidshinder beperken. Volgens INBO werkt dit op korte termijn: doordat de meeuwen enkele jaren zonder succes broeden, zullen ze minder gemakkelijk andere broedparen aantrekken en na enkele jaren hun broedplaats verlaten. Lokaal kan dit dus leiden tot een afname van het aantal broedparen en de overlast. Maar op lange termijn betekent het slechts een verplaatsing van het probleem. Om de overlast daadwerkelijk te doen afnemen, moet er voorzien worden in voldoende geschikte broedgelegenheden op plaatsen waar de grote meeuwen geen hinder veroorzaken.

Bron: Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek

Nepbont ecologisch onverantwoordbaar

Hoewel reeds 10 jaar evaluatie- en controlesystemen bestaan dankzij de Europese pelsfederatie, WELFUR, en er ook een label bestaat, blijft het draagvlak voor de kweek van dieren voor pels weinig draagvlak vinden. Vlaams minister van Dierenwelzijn Ben Weyts (N-VA) stelde daarom een verbod in op de kweek van pelsdieren waarbij ten laatste eind 2023 de 17 hier actieve nertsenhouders de deuren moeten sluiten. De kwekers hebben altijd verdedigd dat de nertsen behoorlijk gehuisvest worden, en staan achter hun natuurproduct dat naar verluid overtuigende milieuvordelen heeft. "Nepbont is biologisch niet afbreekbaar in tegenstelling tot een echte

pels. Onze sector draagt niet bij aan de plasticvervuiling", klinkt het tijdens de campagnemaand 'Mei Plasticvrij'. Voor de Belgische Bontfederatie, onderdeel van Mode Unie en UNIZO, is de toenemende aandacht voor duurzaamheid net een reden om naar buiten te treden. Dierenwelzijn is één aspect van duurzaamheid, dat weliswaar veel aandacht krijgt als het over bont gaat. "Maar denk niet dat het dragen van niet-dierlijke kledij automatisch duurzamer of ethischer is", zegt Isolde Delanghe, directeur van Mode Unie.

Bron: VILT

Inhoudelijk sterk, maatschappelijk gedragen

WAT

Win-win natuur & landbouw

Beheerplanning

Procesbegeleiding

Topkwaliteit

Maatwerk

Klantgericht

HOE

Mico-effect bvba
Nic. Welterstraat 4
3290 Diest

Telefoon: 04/73735677
Site: www.micoeffect.be
E-mail: mischa.indeherberg@micoeffect.be

Politiek vs wetenschap

Tijdens een internationaal congres over gewasbescherming in Gent zette EU commissaris Vytenis Andriukaitis de toon door te stellen dat wanneer het gaat om pesticiden, de wetenschap het verliest van de publieke opinie. In dergelijke materie wordt het grote publiek bestookt met 40 negatieve t.o.v. 1 positieve boodschap. De wetenschap over deze materie is complex en de communicatie naar publiek daarom niet eenvoudig. De Eurocommissaris verwijt dan ook de politiek bij te dragen aan controverse in plaats van te luisteren naar wetenschappelijke consensus. Ze volgen gewoon de publieke opinie, wat op termijn het voedselveiligheidssysteem in elkaar dreigt te drukken of leidt tot het terugkrijgen van problemen uit het verleden

die niet gewild zijn. De realiteitszin ontbreekt in het publiek debat, over gewasbescherming, maar ook over genetische modificatie. De landbouwers moet de regelgever wel helpen het vertrouwen van de maatschappij te herstellen, door o.a. in te zetten op duurzamer gebruik en mogelijkheden van precisielandbouw. Professor Dessein riep op om een debat toe te laten dat net zoals de realiteit complex is en zich niet beperkt to simpele boodschappen, want nu zie je dat iedereen simplificeert, van wetenschappers tot drukkingsgroepen.

Bron: VILT

Plaa Coloradokever voorspeld

Kurt Cornelissen van het Proefcentrum voor de Aardappelteelt (PCA) verwacht dat de Vlaamse aardappelvelden dit jaar worden overspoeld met coloradokevers. Deze invasieve kever uit Amerika is al een tijdje aan een opmars bezig in Vlaanderen. Door de hete zomer afgelopen jaar, gevolgd door de relatief warme winter, heeft de kever veel eitjes kunnen leggen en konden larven bij gebrek aan vorst de winter makkelijk overleven. Daarenboven spuiten telers hun aardappelen steeds minder met een breedwerkend insecticide tegen bladluizen, maar met een selectief insecticide dat ook de natuurlijke vijanden zoals sluipwespen spaart. Deze insecticiden laten echter ook de coloradokevers ongemoeid. De eerste generaties kwamen al in mei uit en voedden zich met de opslag, de tweede generatie verspreid zich dan naar omliggende velden. Cornelissen voorspelt dat vooral burgers met moestuintjes geconfronteerd zullen gaan worden met kaalgevreten planten, want professionele telers kunnen wel gericht gaan bestrijden.

Bron: Boerderij

Landelijk VASTGOED ANDERS BEKEKEN

landelijk wonen

bouwkundig erfgoed

agrarisch vastgoed

Tel 0474/040 111 • info@vanhovevastgoed.be • www.vanhovevastgoed.be

COUNTRY ESTATES

Lionel le Hardÿ de Beaulieu
BIV 102 811

Charles Lambrechts
BIV 511 473

Landbouwgrond, bos en
natuur, prestige-eigendom
of woning met karakter
kopen of verkopen?
Wij kunnen u helpen.

www.country-estates.be

+32 2 640 00 61

info@country-estates.be

Regentlaan 40 - 1000 Brussel